

Jaarverslag 2009

D o n a t u s

Inhoudsopgave

Bestuursorganen.....	2
Bericht van de Raad van Commissarissen.....	3
Strategie	4
Verslag van de Directie over 2009.....	8
Vijf jaar Donatus in cijfers.....	16
Schaden in de brandsector	17
Bedrijfskosten	17
Verdeling van het resultaat na belastingen	17
Algemene Reserve	17

Geconsolideerde jaarrekening 2009

Geconsolideerde Balans per 31 december 2009, na bestemming batig saldo	20
Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening over het boekjaar 2009	22
Geconsolideerd Kasstroomoverzicht over het boekjaar 2009	23
Waarderingsgrondslagen	26
Toelichting op de Geconsolideerde Balans per 31 december 2009.....	32
Toelichting op de Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening over het boekjaar 2009	42
Financiële instrumenten en risicobeheersing.....	46

Enkelvoudige jaarrekening 2009

Enkelvoudige Balans per 31 december 2009	52
Enkelvoudige Winst- en Verliesrekening over het boekjaar 2009	54
Toelichting op de Enkelvoudige Balans per 31 december 2009	55
Opbrengsten uit beleggingen en rendementsberekeningen over het boekjaar 2009.....	57
Toelichting op de Enkelvoudige Winst- en Verliesrekening over het boekjaar 2009	58

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake bestemming batig saldo.....	59
Besluit inzake bestemming batig saldo	59
Accountantsverklaring	60

Bestuursorganen

Ledenraad

drs. M. Boeser RA	4)	Hillegom
drs. P.A.M. Broeders di	1)	Boxtel
ing. D.J. van Cuilenburg AA/MA	2)	Leiden
drs. E.F.J. Duijsens	1)	Voorburg
ir. I.R.J. van Gessel	4)	Haren
drs. ing. F.L.G. Hamers	4)	Merkelbeek
dr. A.C.N.P. Leys	3)	Tilburg
drs. G.J. Lunshof	2)	Venlo
D. Marbus	4)	Noordwijk
mr. J.A. van Riessen	2)	Den Haag
G.R.M. de Rooij	1)	Etten-Leur
mr. drs. H.J. van der Ven	1)	Gieten
C.W.J. baron de Weichs de Wenne	4)	Geysteren
G.L. Westerveld	2)	Waalwijk

- 1) Benoemd op voordracht van de Nederlandse Bisschoppenconferentie
- 2) Benoemd op voordracht van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland
- 3) Benoemd op voordracht van de Konferentie Nederlandse Religieuzen
- 4) Benoemd op voordracht van de Ledenraad en de Raad van Commissarissen

Raad van Commissarissen

prof. dr. M.P. van Overbeeke RA, voorzitter	't Harde
mr. J.C.G.M. Bakker	Voorhout
W.J.J. Boot	Opperdoes
mr. J.M.Chr. Klok	Utrecht
drs. H.G. Schugard	Voorschoten
mr. L.H.M. van Zutphen	Ootmarsum

Beleggingscommissie

prof. dr. M.P. van Overbeeke RA, voorzitter
drs. H.G. Schugard
drs. A.G.F.J. van der Voorn
S. Kadijk

Auditcommissie

prof. dr. M.P. van Overbeeke RA, voorzitter
mr. L.H.M. van Zutphen

Directie

drs. A.G.F.J. van der Voorn, voorzitter	Odijk
S. Kadijk	Sliedrecht

Bericht van de Raad van Commissarissen

Overeenkomstig het bepaalde in art. 25 van de statuten heeft de Raad van Commissarissen de door de Directie opgemaakte jaarrekening onderzocht.

De jaarrekening is door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. De bevindingen van de externe accountant zijn door de Raad van Commissarissen besproken.

In de jaarrekening is een voorstel tot premierestitutie aan de verzekerden in de brandsector van 40% verwerkt, alsmede een extra premierestitutie over het verslagjaar 2008 van 14%.

De jaarrekening is door de Raad van Commissarissen ondertekend.

De Raad van Commissarissen stelt de Ledenraad voor in haar eerstkomende vergadering de jaarrekening vast te stellen.

In het verslagjaar is de beleidsvisie 2010-2015: "Van monumentale kerkenverzekeraar naar verzekeraar van kerken en monumenten" vastgesteld. Hiermee is een toekomstvaste richting gekozen, waarbij Donatus naast beschermer van het kerkelijk erfgoed, ook hoeder wordt van niet-kerkelijke monumentale erfgoederen. Donatus gaat verder als dé kerken- en monumentenverzekeraar van Nederland. In dit kader is ook bepaald dat in de toekomstige samenstelling van de Ledenraad een goede afspiegeling van de verschillende doelgroepen in ons ledenbestand tot uiting moet komen.

Zo zullen er specifieke vertegenwoordigers benoemd gaan worden uit de zorgsector, de klein-reformatische kring en de monumentenwereld, naast de ledenafvaardiging die reeds statutair bepaald is.

De heer A.H.A. Filott RA is teruggetreden als lid van de Ledenraad. Donatus is hem grote dank verschuldigd voor de wijze waarop hij gedurende vele jaren de belangen van de maatschappij heeft gediend.

Tot nieuw lid in de Ledenraad is in 2009 de heer drs. ing. F.L.G. Hamers, econoom van het bisdom Roermond, benoemd.

De heer mr. P. Siebinga, directeur van het Nationaal Restauratiefonds, heeft vooruitlopend op zijn benoeming tot Ledenraadslid in 2010 reeds de laatste Ledenraadsvergadering bijgewoond.

Rosmalen, 24 maart 2010

prof. dr. M.P. van Overbeeke RA, voorzitter

mr. J.C.G.M. Bakker

W.J.J. Boot

mr. J.M.Chr. Klok

drs. H.G. Schugard

mr. L.H.M. van Zutphen

Dé kerken- en monumentenverzekeraar van Nederland

Inleiding

Sinds het ontstaan in 1852 heeft Donatus een duidelijke missie: parochies, en later christelijke gemeenten, tegen een redelijke premie een goede verzekering bieden. Nu, inmiddels 158 jaar later, mogen we stellen dat we daarin zeer succesvol zijn en zijn geweest. We kennen in Nederland geen directe concurrent in de kerkelijke markt en onze financiële positie is solide. Dat betekent uiteraard niet dat we op onze lauweren kunnen rusten en stil mogen staan. Zeker in de huidige markt dwingen maatschappelijke ontwikkelingen ons om kritisch naar de strategie van onze organisatie te kijken.

Geloof en kerkgang hebben de laatste veertig jaar door tal van redenen aan belang ingeboet. De financiële positie van kerken is daardoor aanzienlijk verslechterd, met fusies en verkoop of sloop als gevolg. De gemeenschappelijke visie van de katholieke en protestantse bestuurlijke koepels is dat de komende tien jaar minimaal duizend kerkgebouwen aan de eredienst worden onttrokken. Een forse bedreiging voor de premieomzet van Donatus uiteraard. Om onze leden ook in de toekomst een optimale dienstverlening met scherpe premies en een goede, soepele schadeafhandeling te garanderen, moet de continuïteit van onze premie-inkomsten gewaarborgd blijven. Dat vereist een nieuwe strategische richting. Donatus gaat zich vanuit die gedachte breder profileren, in markten die gezien onze know-how en ervaring absoluut kansen voor de toekomst bieden.

We hebben onze nieuwe strategische richting en visie als volgt geformuleerd:

Dé kerken- en monumentenverzekeraar van Nederland.

Donatus blijft beschermer van het kerkelijke erfgoed, maar ook van niet-kerkelijke monumentale erfgoederen en draagt daarmee bij aan het behoud van Nederlandse monumenten. Ten aanzien van de interne organisatie blijft de betrokkenheid van verzekerden via door hen te benoemen Ledenraadsleden in stand. Ook het solidariteitsprincipe en het non-profitkarakter als onderlinge verzekeraar blijven onverminderd van kracht.

Kernwaarden

Donatus opereert vanuit de kernwaarden kwaliteit, vertrouwen, betrouwbaarheid, eerlijkheid en degelijkheid. Deze kernwaarden zijn diep geworteld in onze traditie als verzekeraar van kerken en kloosters en stoelen op de principes van het evangelie.

• *Kwaliteit*

We bieden kwalitatief hoogwaardige dienstverlening, in aansluiting op onze coöperatieve ondernemingsvorm. Die professionaliteit komt tot uiting in advies, in maatwerkproducten, in polissen en taxaties en in de deskundigheid van onze medewerkers.

• *Vertrouwen*

'Vertrouwd verzekerd' is sinds jaar en dag ons credo. Dat betekent in de eerste plaats respect voor onze leden. Klanten mogen ervan uitgaan dat schades loyaal en royaal worden uitgekeerd. Kleine lettertjes kennen we niet. Andersom stellen we vertrouwen in onze cliënten. We kennen geen uitgebreide vragenlijsten; schades worden eenvoudig gemeld.

• *Betrouwbaarheid*

We zijn een betrouwbare partner voor klanten en andere relaties. Onze cliënten mogen rekenen op objectief - niet provisiegedreven - advies. En natuurlijk geldt: afspraak is afspraak. We maken onze beloften waar en investeren in langdurige relaties en continuïteit.

*"van monumentale kerkverzekeraar naar
verzekeraar van kerken en monumenten"*

- **Eerlijkheid**

Transparantie, openheid en integriteit zitten in onze genen. Compliance is voor ons logisch. We voeren helder en overzichtelijk beleid, zijn duidelijk in onze polisvoorwaarden en hanteren eerlijke premies en premierestitutie op basis van de solidariteitsgedachte.

- **Degelijkheid**

Donatus is financieel solide en heeft een ijzersterke solvabiliteit. Het beleid ten aanzien van beleggingen, risicobeheer en herverzekeringen is zeer degelijk.

De kracht van Donatus

Onze kernwaarden in combinatie met de onderlinge ondernemingsstructuur, vormen in basis de kracht van onze organisatie. Verder hebben we sinds 1852 grote expertise opgebouwd in het verzekeren van monumenten: zowel bouwkundige kennis als verzekerings-technische kennis. Als ervaren specialist kunnen we maatwerkproducten en -polisvoorwaarden bieden. Betrokkenheid, klantgerichtheid en besluitvaardigheid staan daarbij centraal. Bovendien wordt onze buitendienst gevormd door eigen bouwkundigen om onze professionaliteit te waarborgen en klanten alle zekerheid te bieden.

Nieuwe strategische richting

Uit onderzoek blijkt dat de verzekeringsmarkt geen enkele verzekeraar kent met speciale producten voor eigenaren van monumenten. Bovendien blijkt dat monumenteneigenaren vaak slecht verzekerd zijn. Zo heeft 76% van de eigenaren van monumenten de monumentale waarde niet verzekerd. En hoewel de monumentenmarkt een niche betreft, is de marktomvang groot: Nederland kent ruim 60.000 rijksmonumenten, waarvan 20.000 bewoond zijn. In de versnipperde markt van

monumentenverzekeringen zal Donatus met maatwerkproducten die zijn afgestemd op de specifieke kenmerken en risico's van monumenten, zeker toegevoegde waarde bieden. Daarbij bouwen we voort op onze geschiedenis en maken gebruik van onze kennis en ervaring.

Donatus: van monumentale kerkverzekeraar naar verzekeraar van kerken en monumenten

Naast de huidige propositie van kerkenverzekeraar worden we dus dé monumentenverzekeraar. Een derde van alle kerkgebouwen in Nederland is monument. In die zin is Donatus al veel langer monumentenverzekeraar. Waar de insteek van de verzekeringen voorheen met name de religieuze betekenis van de gebouwen was, zal voortaan ook het monumentale karakter van gebouwen een grote rol spelen.

Onze missie

'De Maatschappij heeft tot doel in het schadeverzekeringsbedrijf schadeverzekeringsovereenkomsten te sluiten met kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke, het algemeen nut beogende rechtspersonen en met deze rechtspersonen verbonden natuurlijke personen of eigenaren van (rijks)monumenten (zowel natuurlijke als rechtspersonen) inclusief hun gezinsleden. Dit doel wordt bereikt middels de structuur van een Onderlinge Verzekeraar, zonder winstoogmerk, waarbij de belangenbehartiging van haar leden centraal staat. Voor haar medewerk(st)ers wenst Donatus een goede werkgever te zijn, waarbij wederzijdse loyaliteit en respectvol samenwerken kernbegrippen zijn.'

Verslag van de Directie over 2009

Algemeen

Het 158e boekjaar van Donatus is met een batig saldo van € 14,2 mln. afgesloten. Dit is het beste financiële resultaat in onze lange historie. Met name de goede beleggingsresultaten en het gunstige schadeverloop hebben hiertoe bijgedragen. Donatus is dan ook geheel hersteld van het magere jaar 2008, toen er slechts een batig saldo resteerde van € 3,7 mln. Onze dochtermaatschappij Dona Re heeft € 1,6 mln. bijgedragen aan het batig saldo.

De jaarrekening in dit verslag is door de Directie opgemaakt en ondertekend en heeft betrekking op de geconsolideerde cijfers van Donatus (Donatus u.a. en Dona Re) over het jaar 2009. Nadat de Raad van Commissarissen deze jaarrekening heeft onderzocht, is over zijn bevindingen een advies uitgebracht aan de Ledenraad. De door de Directie en Raad van Commissarissen getekende jaarrekening wordt voorgesteld ter vaststelling in de vergadering van de Ledenraad op 20 april 2010.

In de Ledenraad van 9 oktober 2009 is besloten om de premierestitutie over 2008 te verhogen van 6% tot 20% vanwege de positieve resultaatsontwikkeling in 2009. Dit bedrag (€ 2,7 mln.) is per 1 januari 2010 verrekend met de premienota voor 2010. Hier bovenop wordt voorgesteld om een premierestitutie van 40% in de brandsector aan onze leden te verlenen, zijnde € 8,5 mln. Dit betekent dat tezamen maar liefst 54% premierestitutie aan onze leden kan worden gegeven. Hiermee geeft Donatus duidelijk invulling aan het zijn van een onderlinge verzekeraar. Daarnaast kan van het enkelvoudige resultaat van Donatus u.a. € 1,4 mln. toegevoegd worden aan het eigen vermogen. Het resultaat van Dona Re wordt niet betrokken bij de besluitvorming over de omvang van de restitutie conform de gedragslijn, voortvloeiend uit het beleid van afgelopen jaren. Dit resultaat wordt toegevoegd aan de reserve van Dona Re ter versteviging van haar solvabiliteitspositie. Tevens heeft de Ledenraad ingestemd met de door de directie opgestelde beleidsvisie 2010-2015, waarin Donatus verder gaat als “dé kerken- en monumentenverzekeraar van Nederland”.

Doelstelling en organisatie

De doelstelling van de Maatschappij is vastgelegd in de statuten. Artikel 2 bepaalt, dat Donatus schadeverzekeringsovereenkomsten sluit met kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of het algemeen nut beogende instellingen en met de daaraan verbonden natuurlijke personen. Van oudsher ligt het accent daarbij op de kerken, kloosters en zorgsector in Nederland. De kernactiviteit is gelegen in het verzekeren van eigendommen (branche brand) en daarvoor treedt Donatus op als risicodrager. Vanaf 2010 komt hier nadrukkelijk bij het verzekeren van (rijks) monumenten. Ook voor de branche ongevallen treedt Donatus op als risicodrager. Daarnaast treedt Donatus op als intermediair voor andere schadeverzekeringen.

Donatus is een onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid. Dit betekent, dat de leden wel kunnen delen in het resultaat, maar niet voor een eventueel tekort hoeven op te komen. Het delen in het resultaat gebeurt in de vorm van premierestitutie in de brandsector volgens artikel 27 van de statuten.

Donatus kent de volgende organen: een Ledenvergadering, een Ledenraad, een Raad van Commissarissen en een Directie. De Ledenvergadering, die bestaat uit verzekeringsnemers die een verzekeringsovereenkomst hebben met Donatus, voorziet in de verkiezing van de leden van de Ledenraad. De Ledenraad behandelt met name het jaarverslag en stelt de jaarrekening vast en bepaalt de winstbestemming (ledenrestitutie). De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de Directie en de algemene gang van zaken. De Directie is belast met het bestuur van Do-

natus en vertegenwoordigt Donatus.

De Maatschappij draagt de naam Onderlinge Verzekeringmaatschappij Donatus u.a. en heeft een 100% deelneming in Dona Re. Dona Re is een in Zwitserland gevestigde herverzekeraar, die vanaf 1 juli 2009 ook risico's accepteert van een buitenlandse (kerken) verzekeraar.

Donatus heeft twee directieleden. Sinds 1 januari 2009 vormen ondergetekenden de statutaire directie.

In het managementteam hebben, behalve de directie, ook het hoofd Binnendienst en het hoofd Buitendienst zitting. Per 1 maart 2009 is een nieuw hoofd Binnendienst aangesteld, de eerste vrouwelijke manager binnen Donatus in haar geschiedenis. Ultimo het verslagjaar bestond het personeel uit 37 personen (34 fte). Ultimo 2008 waren 36 personen in dienst (33 fte).

Financieel

Het resultaat van 2009 is voor een groot deel bepaald door het herstel van de ontwikkelingen in de financiële markten. Het resultaat op de beleggingen van Donatus is € 3,7 miljoen positief (2008: € 3,3 miljoen negatief). De verdiende premies eigen rekening zijn met € 0,2 miljoen gestegen. Donatus heeft een bijzonder gunstig schadejaar gehad; de schade voor eigen rekening bedraagt € 2,0 miljoen tegen € 4,1 miljoen in 2008. De bedrijfskosten zijn met € 0,7 miljoen afgenomen, van € 6,1 miljoen in 2008 tot € 5,4 miljoen in 2009. Door al deze ontwikkelingen is het resultaat na belastingen met maar liefst 282% gestegen, van € 3,7 miljoen in 2008 naar € 14,2 miljoen in 2009. Het beste resultaat ooit!

Algemene Reserve

Ondanks een zeer hoge premierstitutie van 54% (14% over 2008 en 40% over 2009), kan er toch nog een bedrag van € 3,0 miljoen aan de Algemene Reserve worden toegevoegd. Van Donatus u.a. wordt een bedrag van € 1,4 miljoen en van Dona Re wordt een bedrag van € 1,6 miljoen, zijnde het resultaat, aan de Algemene Reserve toegevoegd. Tevens is de Algemene Reserve met € 1,5 miljoen per ultimo 2008 toegenomen door een stelselwijziging van de pensioenrichtlijn RJ271. Het is niet langer wettelijk noodzakelijk een voorziening voor toekomstige pensioenontwikkeling op te bouwen. De kosten worden hierdoor niet langer beïnvloed door het grillige karakter van deze voorziening. Tevens bespaart dit Donatus jaarlijks enkele tienduizenden euro's aan actuariskosten.

Brandsector

De premie in de brandsector is met 10,4% gestegen van € 21,2 miljoen in 2008 naar € 23,3 miljoen in 2009. Hiervan is 6,7% veroorzaakt door indexering en 3,7% door groei. Deze groei bestaat enerzijds uit uitbreidingen in het verzekeringspakket van onze leden, zoals de vandalisemeverzekeringsvoor kerkgebouwen en anderzijds uit nieuwe klanten, zowel kerken als zorginstellingen en eigenaren van monumenten.

De totale bruto schadelast, inclusief de wijzigingen op voorgaande jaren, bedraagt € 3,4 miljoen. Dat is een daling van 38% ten opzichte van 2008 (€ 5,5 miljoen). Na verrekening van de bijdragen van herverzekeraars en de wijziging voorziening te betalen schaden, resteert een schade eigen rekening van € 2,0 miljoen (2008: € 4,1 miljoen).

Het totaal aantal schademeldingen is gedaald van 2.405 in 2008 naar 2.209 in 2009 (-8,1%). Het aantal schadedossiers waarop geen uitkering is verleend bedraagt 700 (642 in 2008).

Dit betreffen schadegevallen waarvoor geen dekking bestaat, waar een claim wordt ingetrokken of waar het schadebedrag onder het eigen risico blijft. In 2009 hebben er zich 11 schadegevallen met een (gereserveerde) schadelast van meer dan € 50.000 voorgedaan (13 in 2008). Met name door het ontbreken van grote schadegevallen in 2009 is de totale bruto schadelast zo drastisch gedaald ten opzichte van vorig jaar.

In het verslagjaar zijn er 24 kerkgebouwen geroyeerd in de portefeuille van Donatus. Dit is opvallend laag, aangezien er de laatste 8 jaar gemiddeld 40 kerken per jaar verdwenen. Ditzelfde geldt voor het aantal kloostergebouwen dat geroyeerd is. Gemiddeld zijn dit 24 gebouwen per jaar, in 2009 zijn er echter slechts 11 geroyeerd.

Ongevallensector

Donatus is sinds 2004 ook ongevallenverzekeraar. De ontvangen premie bedroeg in 2009 € 144.000 (2008: € 120.000). De schadelast bedraagt € 42.000 (2008: € 23.000). In 2008 is Donatus begonnen met particuliere ongevallenverzekeringen. Naast collectieve ongevallenverzekeringen bieden wij nu ook persoonlijke en gezinsongevallenverzekeringen.

Overige sectoren

Andere schadeverzekeringen biedt Donatus aan in haar hoedanigheid van intermediair. Het resultaat uit de assurantiebemiddeling bedraagt € 1,0 miljoen, evenveel als in 2008. De autoverzekeringen, ziektekostenverzekeringen en ziekengeldverzekeringen vormen het grootste aandeel van de sector assurantiebemiddeling. In samenwerking met ASR Verzekeringen heeft Donatus een speciaal product ontwikkeld: de MilieuSchadeVerzekering voor kerken. Tot ultimo 2009 hebben al 505 kerkbesturen dit product gesloten.

Risicobeheer

Door de krediet- en financiële crisis is het risicobeheer bij vele financiële dienstverleners op de proef gesteld en is de aandacht hiervoor verscherpt. De Nederlandsche Bank zal in toenemende mate op dit onderwerp toezien en verlangt nu elk kwartaal een rapportage. Donatus heeft in 2009 een beleidsnotitie betreffende risicomangement opgesteld, waarin 20 potentiële risicogebieden worden genoemd en waarbij aangegeven is, welke maatregelen Donatus heeft genomen of gaat nemen om deze risico's te beperken.

Al vele jaren voert Donatus een prudent acceptatiebeleid, staat continuïteit voorop met een beleid dat op een steeds sterker wordende solvabiliteit is gebaseerd. Voor Donatus is groei geen doel op zich. Donatus werkt voor speciale, zeer loyale en op moreel gebied hoogstaande doelgroepen.

Het debiteurenrisico is daarom zeer gering. Aangezien Donatus marktleider is in de kerkelijke doelgroep, is het anti-selectierisico laag.

De directie kent geen beloningsstelsel dat gebaseerd is op bonussen, waardoor er geen prikkel is om zeer risicovolle objecten te accepteren dan wel tegen stuntpremies bepaalde objecten binnen te halen. Sterker nog, al vele decennia werkt Donatus met onveranderde premiepromillages die dekkend zijn voor de verzekerde objecten en inventarissen. Aangezien Donatus slechts schadeverzekeraar is, is zij geen aanbieder van leven- en pensioenproducten. Risicovolle en impactvolle (complexe) producten komen dan ook niet voor.

Het grootste risico dat Donatus loopt als schadeverzekeraar is het catastrofe risico. Donatus heeft besloten om een grotere stormcapaciteit in te kopen op basis van een worst case stormscenario van eens in de tweehon-

derd jaar (conform de toekomstige eisen van Solvency II). Sinds 2008 is in de herverzekeringscontracten expliciet het conflagratierisico herverzekerd, het risico van een opeenhoping van risicoadressen die getroffen worden door één evenement.

Het liquiditeitsrisico is per januari 2010 beperkt doordat de premies gegroeid zijn, maar de restitutie over 2008 relatief laag was. Daardoor is de liquiditeit toegenomen.

De verzekeringstechnische risico's worden beperkt door het inspecteren en (her)taxeren van verzekerde objecten door de eigen gespecialiseerde buitendienst van registerexperts. In 2009 is een zeer ervaren inspecteur met prepensioen gegaan, hetgeen zich zal herhalen in 2010. Voor beiden zijn tijdig goed opgeleide jonge bouwkundigen in dienst getreden, die een uitgebreide interne opleiding volgen. Het beleid is dat elk kerkgebouw eens per 15 jaar door Donatus gehertaxeed wordt. In 2009 is een plan opgesteld om de achterstanden in de taxaties in te lopen. De rayons van de buitendienst zijn zo ingedeeld, dat de werkverdeling vooral rekening houdt met deze achterstanden. Er wordt actief gewerkt om de lijst met de 100 oudste taxaties met voorrang te behandelen. In de zorgsector zijn niet alle complexen door ons getaxeed, daarom is in het najaar van 2009 speciaal hiervoor een inspecteur vrijgemaakt.

In 2009 heeft de research afdeling van Willis Re, een internationale herverzekeringmaker, een analyse uitgevoerd om te beoordelen of onze herverzekeringscontracten voldoen aan de eisen en welke alternatieven er mogelijk zijn. Op basis van de conclusies zijn de contracten voor 2010 aangepast (een hoger eigen behoud).

Verder zijn alle polisvoorwaarden aangepast aan het Burgerlijk Wetboek. Voor monumen-

ten heeft Donatus drie specifieke voorwaarden ontworpen. Voorts is het regresbeleid geformuleerd; dit wordt op de afdelingen geïmplementeerd.

Er is in 2009 van de hand van onze compliance-officer een eerste evaluatierapport verschenen, dat ziet op het jaar 2008. Geconstateerd wordt dat Donatus ver gevorderd is op het gebied van compliance. Het betreffende rapport is besproken met de Raad van Commissarissen. Het complianceprogram is inmiddels dusdanig ingericht, dat er nu tijd vrijkomt om de procedures in de handboeken te actualiseren. In de beleidsvisie 2010-2015 hebben wij een sterkte-zwakke analyse van Donatus gemaakt. De komende jaren zal deze analyse gebruikt worden om de koers van Donatus te bepalen. De belangrijkste conclusie uit dit rapport is dat er kansen voor Donatus zijn om dé kerken- en monumentenverzekeraar van Nederland te worden.

Beleggingen

De financiële crisis heeft tot gevolg gehad, dat de resultaten op de beleggingen in 2008 bijzonder teleurstellend waren. Hoewel het verlies voor het grootste deel een zogenaamd "papieren" verlies betrof (de onderliggende stukken zijn immers niet verkocht), diende dit negatieve resultaat conform de regels direct geboekt te worden in het verslagjaar 2008. Het netto beleggingsresultaat in 2008 was dan ook € 3,3 miljoen negatief. In 2009 zien we het spiegelbeeld optreden: het netto beleggingsresultaat in de winst- en verliesrekening is € 3,7 miljoen positief, echter opnieuw gaat het om gedeeltelijk een "papieren" winst.

Het vigerende beleggingsstatuut bevat een beleggingsmatrix, opgebouwd uit een strategische mix (35% aandelen / 65% vastrentende waarden), een tactische mix (tot maximaal

45% aandelen / minimaal 55% vastrentende waarden) en afspraken ten aanzien van valutaverdeling. Voorts bevat het afspraken ten aanzien van de zgn. selectie: vastrentende waarden mogen alleen belegd worden in debiteuren met minimaal één A-rating van Moody's of Standard & Poor's en - middels beleggingsfondsen- in debiteuren met tenminste een BBB-rating, tot een maximum van 5% van het vastrentende deel van de beleggingsportefeuille.

Het beleggingsstatuut heeft in 2009 enkele veranderingen ondergaan. Dit heeft te maken met de beslissing om te gaan beleggen in indexfondsen in plaats van individuele aandelen en beleggingsfondsen. De in het beleggingsstatuut genoemde benchmarks dienden daartoe gewijzigd te worden. Op obligatiegebied is besloten hoofdzakelijk te beleggen in eenvoudige, individuele obligaties met een vaste looptijd, vaste couponrente en goede kwaliteit (minimaal A-rating). In de loop van de tijd wordt afscheid genomen van individuele aandelen, beleggingsfondsen, obligatieproducten waaronder garantieconstructies en alternatieve beleggingen. "Keep it simple" is de komende jaren bij beleggingen het devies. De obligaties worden dusdanig belegd dat er een goede match is tussen de verzekeringsverplichtingen en de vrijval in obligaties. Uitgangspunt blijft dat de beleggingsbeslissingen door de beleggingscommissie worden genomen. De beleggingscommissie bestaat uit twee leden van de Raad van Commissarissen en de twee directieleden. Tot 1 juli 2009 liet de commissie zich adviseren door twee banken. Sindsdien wordt de beleggingscommissie geadviseerd door één beleggingsinstelling die tevens uitvoerder is. Aanleiding tot deze aanpassing was de wens van Donatus om sneller, minimaal maandelijks de ontwikkeling van de totale portefeuille te volgen en daardoor min-

der operationeel risico te lopen. Bovendien bleek uit analyse dat er slechts een marginaal rendementsverschil is opgetreden tussen de twee instellingen over een periode van zeven jaar.

Solvabiliteit

De solvabiliteit van Donatus is in 2009 verder toegenomen en blijft derhalve uitstekend. De Algemene Reserve bedraagt ruim meer dan het door de toezichthouder en door de bestuurders geëiste minimum.

De solvabiliteitsratio bedraagt 1145% in 2009, hetgeen in Nederland zeer hoog is.

In 2009 heeft Donatus vrijwillig meegedaan met RiSK, een berekening van het benodigde eigen vermogen, gecoördineerd door De Nederlandsche Bank, ter voorbereiding op de komst van nieuwe Europese solvabiliteitsregels in het kader van Solvency II in 2012/2013. In 2010 doet Donatus mee aan QIS5. Ondanks dat uit de RiSK-analyse een hogere vereiste solvabiliteit blijkt, wordt dit door Donatus ruimschoots gehaald.

Herverzekeringen

Ter bescherming van het vermogen en daarmee de solvabiliteit van de Maatschappij heeft Donatus, zoals te doen gebruikelijk, herverzekeringscontracten gesloten.

De netto herverzekeringspremies (uitgaande herverzekeringspremies minus provisie, winsten van herverzekeraars) zijn in 2009 procentueel gelijk gebleven ten opzichte van de geboekte premies. De netto herverzekeringspremies bedroegen in totaal € 5,7 miljoen, hetgeen 24% is van de geboekte premie (in 2008 eveneens 24%).

Donatus kent over 2009 een uitzonderlijk gunstig schadeverloop: er hebben zich geen stormen noch grote brandschaden voorgedaan. Het aandeel van herverzekeraars in de brutoschadelast bedroeg € 1,1 miljoen (€ 1,5

miljoen in 2008). De schade welke per saldo voor rekening van Donatus blijft bedraagt € 2,0 miljoen hetgeen een daling van 53% betekent ten opzichte van 2008 (€ 4,1 miljoen).

Dona Re

Donatus heeft de herverzekeringscontracten ondergebracht bij haar dochtermaatschappij Dona Re.

Deze retrocedeert een substantieel gedeelte van de risico's aan herverzekeringsmaatschappijen met minimaal een A-rating van Standard & Poor's. Dona Re werkt met een panel van meer dan 10 herverzekeraars, om de risico's zo goed mogelijk te spreiden. Het beleid van Dona Re is hierbij gebaseerd op een langdurige, loyale samenwerking. In 2009 is invulling gegeven aan de al langer bestaande wens om ook van derden herverzekeringen te accepteren. Per 1 juli 2009 accepteert Dona Re herverzekeringen van een buitenlandse (kerken)verzekeraar. Per 1 januari 2010 is een tweede partij erbij gekomen. Voor de verdere groei van de herverzekeringsactiviteiten is een kapitaalverhoging van 5 naar 10 miljoen CHF noodzakelijk. Deze zal naar verwachting in de loop van 2010 geëffectueerd worden. De beleggingen van Dona Re vinden uitsluitend plaats in staats- of bedrijfsobligaties met minimaal een AA-rating.

Het netto resultaat in 2009 bedroeg € 1,6 miljoen (in 2008 was dit € 2,7 miljoen).

Donatus heeft eind 2009 een brief ontvangen van de Nederlandse fiscus. Deze brief heeft betrekking op een feitenonderzoek naar de relatie en contracten tussen Donatus en Dona Re sinds de oprichting in 2002. Dit schrijven moet geplaatst worden in het grootschalige onderzoek van de Nederlandse fiscus naar buitenlandse "captives" van Nederlandse ondernemingen. Deze discussie richt zich op de zakelijkheid van de relaties tussen de buitenlandse en Nederlandse onderneming. Donatus

laat zich in deze problematiek bijstaan door haar externe belastingadviseurs.

Prioriteiten 2010-2015

In 2009 hebben wij de beleidsvisie 2010-2015: "van monumentale kerkenverzekeraar naar verzekeraar van kerken en monumenten" opgesteld, welke door de Raad van Commissarissen en Ledenraad onderschreven wordt. Op pagina 4 en 7 zijn reeds de achtergronden, de missie, de visie en de geformuleerde kernwaarden beschreven. Dit beleidsplan vormt het uitgangspunt van alle door Donatus te ontplooiën activiteiten de komende jaren. Hierin zijn vijf prioriteiten vastgesteld.

In de eerste plaats is het zaak zoveel mogelijk van de huidige portefeuille te behouden. Veel gebouwen van het aantal kerkgebouwen (1000) en kloosters (150) dat de komende 10 jaar overbodig wordt, krijgen een herbestemming. Donatus zal een actief behoudbeleid ontwikkelen, waarbij de medewerking van onze leden (bisdommen, parochie- en kerkelijke gemeentebesturen en kloosters) onontbeerlijk is. Vele herbestemmingen zijn potentieel te verzekeren bij Donatus, zoals cultureel gebruik, woonfunctie, gezondheidszorg, conferentieoord en multifunctioneel gebruik. Indien er gebouwen verkocht worden, wil Donatus graag op de hoogte gebracht worden van de aspirant koper en het toekomstig gebruik. Dit is in het belang van onze leden zelf! De tweede prioriteit is het verzekeren van monumentale gebouwen. De teruggang in premie van de verzekerde kerken en kloosters dient gecompenseerd te worden door nieuw te verzekeren objecten in deze markt. Hieronder vallen kastelen, historische buitenplaatsen en de ruim 20.000 bewoonde rijksmonumenten. Tevens blijkt uit de analyse dat er kansen zijn voor Donatus om vele voormalig religieuze rijksmonumenten te verzekeren.

De derde prioriteit is het verder trachten te verzekeren van kerkgenootschappen die nog niet bij Donatus verzekerd zijn. Aangezien uit de analyse blijkt dat 70% van alle religieuze gebouwen reeds bij Donatus verzekerd is, wordt dit wel steeds moeilijker.

De vierde prioriteit is het onderzoeken of onze huidige leden beter verzekerd kunnen worden, bijvoorbeeld door extra dekkingen of nieuwe producten. Minimaal twee maal per jaar willen wij (een deel van) onze leden wijzen op interessante aanbiedingen.

De vijfde prioriteit is het actief hertaxeren van kerkgebouwen, waar al lange tijd geen inspecteurs van Donatus zijn geweest. Doelstelling op langere termijn is te komen tot één hertaxatie per 15 jaar. Dit om onze leden te beschermen tegen een te lage verzekering en Donatus te versterken in het kader van risicobeheer.

Verwachtingen 2010

In 2010 zal actief gestart worden om uitvoering te geven aan de in de beleidsvisie geformuleerde prioriteiten. Verschillende deelplannen dienen opgesteld te worden. Zo zal er in 2010 een actie- en marketingplan worden opgesteld om de monumentenmarkt te benaderen. Wij breiden de reclamecampagne daarom uit om in de monumentenbladen Donatus nadrukkelijker als speler op deze markt te profileren.

Een deelplan is nodig om de personeelsformatie op de nieuwe beleidsvisie af te stemmen. Zo zal er een afdeling Monumenten gevormd worden. Het meer naar buiten treden in het kader van acquisitie en relatiebeheer is een ander belangrijk aandachtspunt.

In de loop van 2010 zal het risicomangement diepgaander conform het Firm-model geanalyseerd worden en zullen er zo nodig maatregelen getroffen worden ter mitigering van de verschillende risico's. Er zullen ook awareness

sessies met het personeel plaatsvinden. Opnieuw zal door Willis Re een beoordeling gemaakt worden van het herverzekeringsprogramma teneinde een optimale balans te krijgen tussen risico's en herverzekeringskosten. Wij verwachten, dat enkele tientallen kerken aan de erediensten zullen worden onttrokken. Dat zal in sommige gevallen ook betekenen een wijziging van eigenaar en verandering van risico. Wij zullen beoordelen in hoeverre ook de nieuwe situatie te verzekeren is. Donatus is in 2010 subsponsor van de Beurs Kerk & Gemeente die in de Jaarbeurshal te Utrecht voor de tweede maal is gehouden. Donatus nodigt actief bepaalde kerkgenootschappen uit om nader kennis te maken. Er komt een speciale brochure voor kerken. Voor de derde maal zal Donatus aanwezig zijn op het Congres van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN te Ede. Op 10 juni organiseert Donatus voor de eerste maal een studiedag, met als onderwerp "De kerk telt". Deze studiedag wordt gehouden in het Dominicanenklooster in Zwolle en wordt georganiseerd in het kader van Refo500. Donatus is partner in het project Refo500, het project waarin de komende jaren met veel verschillende evenementen (op gebied van religie en kunst) aandacht wordt besteed aan de Reformatie, die in 2017 500 jaar geleden is begonnen.

Andere belangrijke sponsoringactiviteiten betreffen bijdragen aan de landelijke aftrap van de Actie Kerkbalans 2010 en het symposium "Kansen voor Kerken" van de VKB.

Als Directie spreken wij de wens uit om uw belangen blijvend zo goed mogelijk te dienen en zijn we onze medewerkers dankbaar voor hun positieve inzet en enthousiasme voor de nieuwe strategische koers. Wij wensen hen veerkracht en succes toe bij al deze nieuwe uitdagingen!

Rosmalen, 24 maart 2010

Directie
Drs. Alphons van der Voorn, voorzitter
Simon Kadijk

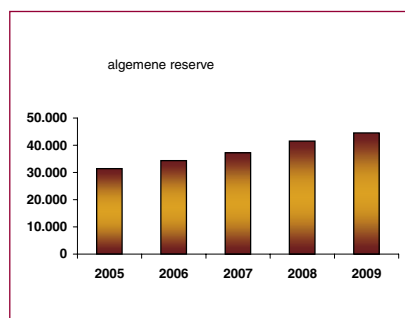
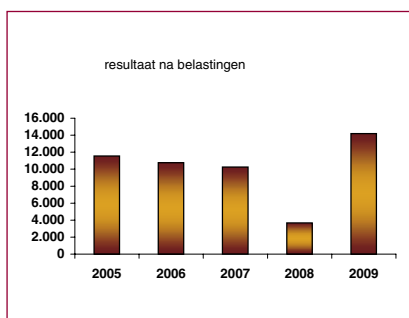
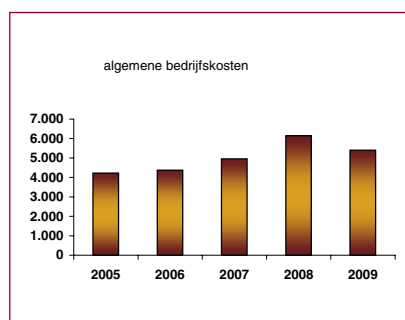
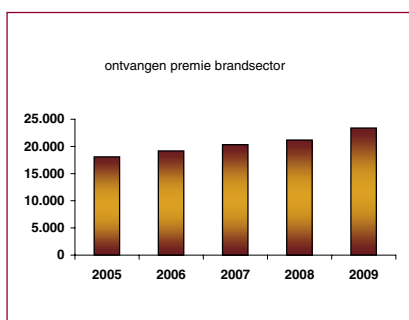
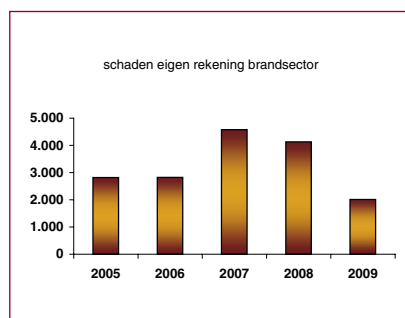
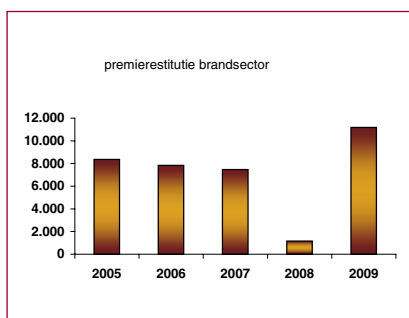
Vijf jaar Donatus in cijfers

	(x 1000 €)	2009	2008	2007	2006	2005
ontvangen premie brandsector		23.379	21.168	20.316	19.158	18.079
premierestitutie brandsector		11.187	1.161*	7.467	7.841	8.357
schaden eigen rekening brandsector		2.013	4.132	4.578	2.825	2.815
algemene bedrijfskosten		5.406	6.145**	4.957	4.376	4.224
resultaat na belastingen		14.198	3.678**	10.243	10.756	11.560
herwaarderingsreserve		1.163	519	2.111	2.579	1.888
algemene reserve		44.558	41.546**	37.225	34.335	31.420

* In 2009 is besloten om de premierestitutie over 2008 te verhogen tot € 3,87 miljoen.

De extra premierestitutie over 2008 (€ 2,71 miljoen) komt ten laste van het resultaat over 2009.

** Aangepast in verband met stelselwijziging.

Schaden in de brandsector

De schade eigen rekening bedroeg in 2009 € 2.012.796, dat is 8,6% van de bruto ontvangen premie (in 2008 was dit 19,5%).

Het aantal schadegevallen bedroeg 2.209, hetgeen ten opzichte van 2008 een daling met 8,1% betekent.

Bedrijfskosten

De totale kosten bedroegen € 5.406.044, dat is 35,7% (2008: 40,9%) van de verdiende premies eigen rekening vermeerderd met de andere baten.

Verdeling van het resultaat na belastingen

Het resultaat na belasting ad € 14.198.213 wordt als volgt verdeeld:

1. terugbetaling aan verzekerden	€ 8.478.717
2. extra terugbetaling over 2008 aan verzekerden*	€ 2.707.980
3. toevoeging aan de algemene reserve	€ 3.011.516
	€ 14.198.213

Aan de verzekerden in de brandsector (brand-, storm-, inbraak- en uitgebreide verzekeringen) wordt 40% van de bruto premie gerestitueerd.

Verzekerden in de brandsector die een vaste premie betalen ontvangen geen premierestitutie.

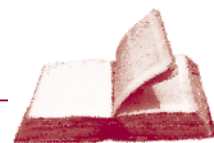
* Er is besloten tot een extra premierestitutie over het jaar 2008 van 14%, zodat de totale restitutie over 2008 € 3.868.543 bedraagt.

De terugbetaling over 2009 zal worden verrekend met de eerstvolgende jaarpremie (2011) en de extra premierestitutie is reeds verrekend met de jaarpremie over 2010.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt ultimo 2009: € 44.557.502.

Gedenken als goddelijke opdracht

'Blijf deze dag gedenken' [Exodus 13,3]

Gedenken is een van de meest wezenlijke onderdelen van geloofsoverdracht in zo goed als alle religies. Het geloof openbaart zich door het herinneren van Gods wonderen, zijn daden, zijn schepping, zijn beloften en zijn oordelen. God kennen vormt de basis van geloof en vertrouwen. We gedenken om onze dankbaarheid te tonen. Om niet te vergeten. Om te doen voortleven. Om door te geven aan volgende generaties. Om te leren.

God herdenkt zijn volk én roept hen op tot gedenken, vertellen de Bijbel en de Thora ons. We hebben de opdracht dat wat zich heeft afgespeeld te vertalen naar het eigen leven en daar nu en in de toekomst zin en betekenis aan te geven. Gedenken gaat daarmee verder dan herinneren alleen, maar houdt in dat we actief vormgeven aan ons bestaan op basis van gebeurtenissen die niet vergeten mogen worden.

Sterker nog, het zich niet herinneren van God en zijn daden wordt opgevat als menselijke hoogmoed en een ongehoorzaamheid aan het verbond. We beantwoorden aan onze kant van het verbond, door Gods bevrijdingsdaden te gedenken. Mozes zei tegen het volk: 'Blijf deze dag gedenken, de dag waarop u weggetrok-

ken bent uit Egypte, dat slavenland, want met krachtige hand heeft de HEER u daaruit bevrijd.' [Exodus 13,3]

Ook Jezus verwoordde dat zijn leven, sterven en opstanding herdacht moet worden tot zijn wederkomst. 'Gedenk, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, uit het geslacht van David, naar mijn evangelie.' [Timoteüs 2,8] Gedenken is daarmee volharden in het geloof. Opdat we het verbond met God in ere houden.

Geconsolideerde Balans per 31 december 2009 na bestemming batig saldo

Activa	31-12-2009	31-12-2008
	€	€
A. Immateriële vaste activa		
1. licenties software (extern aangeschaft)	79.769	81.630
B. Beleggingen		
I. Terreinen en gebouwen		
1. in eigen gebruik	2.238.653	1.931.736
2. overige terreinen en gebouwen	1.956.955	1.981.250
II. Overige financiële beleggingen		
1. aandelen en andere niet-vastrentende waarden	16.763.253	17.795.731
2. derivaten	17.900	47.550
3. obligaties en andere vastrentende waarden	38.217.797	34.181.774
4. deposito's	545.950	550.028
	59.740.508	56.488.069
C. Vorderingen		
I. Vorderingen uit verzekering		
1. leden	81.723	161.445
II. Vorderingen uit herverzekering	22.666	0
III. Overige vorderingen		
1. nog te ontvangen posten	186.720	64.854
2. vooruitbetaalde bedragen	3.583	0
3. vennootschapsbelasting	0	114.423
	294.692	340.722
D. Overige activa		
I. Materiële vaste activa	372.354	457.737
II. Liquide middelen	2.467.044	70.057
	2.839.398	527.794
E. Overlopende activa		
I. Lopende interest en dividend	1.174.395	812.879
	64.128.762	58.251.094

Passiva

	31-12-2009	31-12-2008
€	€	€
A. Eigen vermogen	53.679.439	42.706.882
B. Technische voorzieningen		
I. Voor te betalen schaden		
a) bruto reserve brandverzekering	2.468.338	2.450.182
b) aandeel herverzekeraars	-889.901	-614.053
	1.578.437	1.836.129
C. Voorzieningen		
1. voor pensioenen	261.870	605.804
2. voor latente belastingen	2.308.261	1.579.378
3. overige	49.000	47.000
	2.619.131	2.232.182
D. Schulden		
I. Schulden uit verzekering		
1. leden	3.939.906	7.298.559
II. Schulden uit herverzekering	0	457.958
III. Overige schulden		
1. crediteuren	115.448	78.344
2. belastingen en sociale lasten	91.744	126.724
3. vennootschapsbelasting	86.644	0
4. vooruitontvangen bedragen	1.462.281	1.472.687
5. aan kredietinstellingen	0	1.007.800
	5.696.023	10.442.072
E. Overlopende passiva	555.732	1.033.829
	64.128.762	58.251.094

De bij de rubrieken vermelde nummers verwijzen naar de toelichting, beginnend op bladzijde 32.

Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening over het boekjaar 2009

		2009		2008
	€	€	€	€
Geboekte brutopremies	23.378.877		21.168.029	
Uitgaande herverzekeringspremies	-9.231.963		-7.178.091	
Verdiende premies eigen rekening		14.146.914		13.989.938
Opbrengsten terreinen en gebouwen	32.462		156.385	
Opbrengsten overige beleggingen	2.671.655		1.694.695	
Waardeveranderingen van beleggingen	2.332.734		341.814	
Gerealiseerde winst op beleggingen	869.058		318.859	
Opbrengsten uit beleggingen		5.905.909		2.511.753
A. Overige baten eigen rekening		12.687		386.525
Provisie, winsten van herverzekeraars		3.531.378		2.003.788
Bruto schaden	-3.396.571		-5.453.235	
Aandeel herverzekeraars	1.126.083		1.501.559	
		-2.270.488		-3.951.676
Wijziging voorziening te betalen schaden	-18.156		-157.213	
Aandeel herverzekeraars	275.848		-23.016	
		257.692		-180.229
B. Schaden eigen rekening		-2.012.796		-4.131.905
Beheers- en personeelskosten; afschrijving bedrijfsmiddelen	-5.406.044		-6.145.080	
C. Bedrijfskosten		-5.406.044		-6.145.080
Beheerskosten en rentelasten	-146.691		-113.467	
Waardeveranderingen van beleggingen	-1.752.532		-5.571.019	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	-317.174		-107.194	
Beleggingslasten		-2.216.397		-5.791.680
Resultaat technische rekening		13.961.651		2.823.339
D. Andere baten		998.810		1.022.709
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		14.960.461		3.846.048
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-762.248		-168.540
Resultaat na belastingen		14.198.213		3.677.508

De toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening begint op bladzijde 42.

Geconsolideerd Kasstroomoverzicht over 2009

		2009	2008
	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
- netto winst	14.198.213		3.677.508
- vermeerdering technische voorzieningen eigen rekening	-257.692		161.980
- mutatie voorzieningen	386.949		-427.568
- afschrijving bedrijfsmiddelen	405.480		319.901
- mutatie kortlopende schulden	-457.956		-288.630
- mutatie vorderingen	-429.909		50.017
- overige mutaties	-285.312		685.427
- koersverschillen op beleggingen	-1.868.381		7.696.698
		11.691.392	11.875.333
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten			
Investeringen en aankopen			
- beleggingen in terreinen en gebouwen en in aandelen	-7.296.529		-5.734.968
- overige beleggingen	-14.310.000		-9.150.870
- (im-)materiële vaste activa	-159.588		-308.184
		-21.766.117	-15.194.022
Desinvesteringen en verkopen			
- beleggingen in terreinen en gebouwen en in aandelen	10.263.822		1.806.658
- overige beleggingen	9.787.165		6.799.470
- (im-)materiële vaste activa	12.833		17.645
		20.063.820	8.623.773
		-1.702.296	-6.570.249
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
- betaalde restitutie	-6.584.309		-8.983.665
		-6.584.309	-8.983.665
D.II. Mutatie liquide middelen		3.404.787	-3.678.581
D.III. 5 inclusief schuld aan kredietinstellingen			

Het verloop van de liquide middelen is als volgt:

	2009	2008
	€	€
Stand per 1 januari	-937.743	2.740.838
Mutatie boekjaar	3.404.787	-3.678.581
Stand per 31 december	2.467.044	-937.743

De historie herleven

"Herinnering is een vorm van ontmoeting."

Niet alleen vanuit religieuze gronden geeft het herinneren en herleven van de geschiedenis vorm aan ons bestaan. Een ontmoeting met het verleden geeft inzicht in de historie die onze beschaving en cultuur gevormd heeft. Het vergroot het bewustzijn van waar we vandaan komen en bepaalt daarmee onze identiteit. Collectief, maar ook individueel. Tegelijkertijd bepaalt wát we herinneren ook onze geschiedenis. Immers alleen dat wat we actief en/of tastbaar herinneren, leeft voort in huidige en toekomstige generaties.

In het cultureel erfgoed uit onze geschiedenis herleven we de historie zichtbaar, tastbaar en voelbaar. De oneindige symboliek in kerkgebouwen en synagogen stelt ons in staat het religieus gedachtegoed actief te ervaren. Statige

kastelen en burchten doen ons de rijke heroïsche geschiedenis van onze voorvaders herbeleven. Maar ook monumentale woonhuizen zoals eeuwenoude boerderijen, molens en grachtenpanden herinneren ons aan wat door vorige generaties is opgebouwd en nagelaten.

Nederland telt in totaal 63.000 rijksmonumenten. Deze markante gebouwen houden de herinnering aan belangrijke gebeurtenissen en personen levend. De architectuur en inrichting van de monumenten is daarbij van onschatbare historische, sociaal-culturele en esthetische waarde. We leren van de ontwikkelingen die we uit het erfgoed kunnen aflezen. Laten ons inspireren door de esthetische waarde. En vormen ons een beeld van vroegere samenlevingen en levenswijzen.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2009

1 Algemeen

1.1 Vestigingsplaats

Donatus Verzekeringen is statutair gevestigd in Rosmalen (gemeente 's-Hertogenbosch) Hoff van Hollantlaan 8 en heeft een dochtermaatschappij Dona Re, gevestigd in Basel, Zwitserland.

1.2 Activiteiten

De Maatschappij heeft tot doel in het schadeverzekeringsbedrijf, dat de Maatschappij uitoefent, schadeverzekeringsovereenkomsten te sluiten met kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of het algemeen nut beogde rechtspersonen, en met de aan zodanige rechtspersonen verbonden natuurlijke personen. Schadeverzekeringsovereenkomsten zijn alsmede mogelijk te sluiten met eigenaren van (rijks)monumenten, zowel natuurlijke als rechtspersonen, inclusief hun gezinsleden.

1.3 Groepsverhoudingen

De jaarrekening van Dona Re is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Donatus Verzekeringen.

1.4 Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening en consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn alle maatschappijen opgenomen, waarin Donatus direct of indirect meer dan vijftig procent van het totaal aantal stemmen kan uitbrengen in de Algemene Vergadering van aandeelhouders en die zijn te beschouwen als Groepsmaatschappijen. Consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode.

1.5 Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in

het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Koersverschillen inzake effecten worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Het kasstroomoverzicht is ten opzichte van eerdere jaren gewijzigd, omdat voorheen abusievelijk ook de mutatie in de premierestitutie was opgenomen.

1.6 Stelselwijziging

Als gevolg van de gewijzigde wet- en regelgeving (RJ 271) is vanaf 1 januari 2009 een stelselwijziging doorgevoerd. Deze stelselwijziging betreft het niet meer verplicht opnemen van een voorziening pensioenverplichtingen indien een pensioenregeling is geclassificeerd als een toegezegd-pensioenregeling. De pensioenlast wordt dus niet meer vastgesteld op basis van verwachte toekomstige ontwikkeling in de pensioenaanspraken en de verwachte beleggingsopbrengsten. De stelselwijziging omvat ook het meenemen van de kosten van de pensioenverplichtingen inzake de salaris-aanpassingen die nog niet zijn afgefinancierd. Uit hoofde van transparantie is een stelselwijziging doorgevoerd door een uitgebreide vennootschappelijke winst- en verliesrekening op te nemen in de jaarrekening.

2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

Voorzover niet anders is vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Indien activa en passiva luiden in vreemde valuta heeft omrekening plaatsgevonden tegen de koersen per balansdatum. Valutaverschillen op liquide middelen worden in het resultaat verwerkt.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering

Effecten stelselwijziging in 2008

	2008 voor stelselwijziging	2008 na stelselwijziging
Balans		
Pensioenvoorziening (RJ271)	2.436.902	337.000
Eigen Vermogen	41.142.255	42.706.882
Latente belastingen	1.044.104	1.579.378
Netto Resultaat	3.956.453	3.677.508

Effecten stelselwijziging in 2009

	2009 voor stelselwijziging	2009 na stelselwijziging
Balans		
Pensioenvoorziening (RJ271)	2.241.000	61.000
Eigen Vermogen	54.500.254	53.679.439
Latente belastingen	1.814.161	2.308.261
Netto Resultaat	14.417.336	14.198.213

en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, behalve voor wat betreft de stelselwijziging zoals hiervoor beschreven.

2.3 Vreemde valuta

Functionele valuta

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatieve valuta van Donatus Verzekeringen.

Groepsmaatschappijen

De activa en passiva van de in de consolidatie opgenomen buitenlandse deelnemingen luidende in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum; de baten en lasten tegen de gemiddelde koersen gedurende het boekjaar. De hieruit resulterende omrekeningsverschillen worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht in de reserve omrekeningsverschillen.

2.4 Terreinen en Gebouwen

De gebouwen worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde verminderd met een afschrijving van 2,5% per jaar. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De kosten van (groot) onderhoud worden direkt in de verlies- en winstrekening verwerkt.

2.5 Materiële vaste activa en immateriële vaste activa

Deze worden gewaardeerd op aanschaffingswaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur. De kosten van herstel worden direkt in de verlies- en winstrekening verwerkt.

2.6 Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

De waardering van de deelnemingen vindt plaats tegen de netto vermogenswaarde, bepaald volgens de grondslagen van Donatus.

2.7 Effecten

Aandelen en andere niet-vastrentende waarden

Alle aandelen worden geclassificeerd onder de vaste activa. Aandelen worden gewaardeerd op beurswaarde ultimo boekjaar. De ongerealiseerde koers- en valutaverschillen worden verwerkt in de herwaarderingsreserve, voor zover deze verschillen ultimo boekjaar per fonds een positieve reserve betreffen. Voor fondsen waarvan de beurswaarde lager is dan de kostprijs worden de ongerealiseerde verschillen in het resultaat verwerkt. Indien in latere periode de beurswaarde stijgt worden deze stijgingen tot het moment van verkoop als terugname waardevermindering in het resultaat verwerkt totdat de kostprijs bereikt is. Gerealiseerde koersverschillen worden bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde en de kostprijs danwel de boekwaarde indien die op het moment van verkoop lager is. Gerealiseerde koersverschillen worden ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht. Directe beleggingsopbrengsten worden verantwoord in het jaar dat ze worden ontvangen.

Obligaties

Obligaties die worden geclassificeerd onder de vaste activa, worden gewaardeerd op pariwaarde (aflossingswaarde) ultimo boekjaar. Reverse Convertible obligaties worden gewaardeerd tegen de onderliggende beurswaarde van de aandelen. Het (dis)agio bij verkrijging van de obligaties wordt geactiveerd respectievelijk gepassiveerd en evenredig over de resterende looptijd van de obligaties ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat verantwoord. Deze (dis)agio staat verantwoord onder de overlopende activa of overlopende passiva. Gerealiseerde koers- en valutaverschillen bij verkoop worden rechtstreeks ten gunste respectievelijk ten laste

van het resultaat verantwoord. Ongerealiseerde valutaverschillen worden in het resultaat verwerkt. De couponrente wordt toegerekend waar het betrekking op heeft. Obligaties die worden gerekend tot de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen reële waarde ultimo boekjaar. Waarderingsverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Derivaten

Alle derivaten worden geclassificeerd onder de vaste activa. Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde ultimo boekjaar. Verschillen in waardering worden ultimo boekjaar in het resultaat verwerkt.

2.8 Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

2.9 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Technische Voorziening

De voorziening voor schaden betreft uitsluitend de schaden die tot en met 31 december van het boekjaar zijn opgetreden en waarvan de schadeomvang per balansdatum nog niet vaststaat. In de voorziening is mede begrepen een bedrag aan nog niet gemelde schaden (Incurred But Not Reported) en geleden schade waarvoor niet voldoende werd gemeld (Incurred But Not Enough Reported). De voorziening wordt per individuele post geschat en is inclusief de kosten verband houdende met de afwikkeling van de schade. Opbrengsten uit hoofde van verhaal worden niet meegenomen bij de bepaling van de voorziening voor

schaden. Deze worden in aanmerking genomen bij realisatie. Het aandeel van herverzekeraars in de technische voorziening voor te betalen schaden is bepaald aan de hand van de lopende contracten en wordt op de balans in mindering gebracht op de technische voorziening.

Pensioenvoorziening

De Onderlinge Verzekeringmaatschappij Donatus kent een toegezegd-pensioenregeling. Onder deze regeling wordt een regeling verstaan waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waar de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens werknemers wordt een voorziening opgenomen. Dit betreft een voorziening voor onvoorwaardelijke nog niet gefinancierde indexaties en pensioenaanspraken. Toevoegingen aan en vrijval van pensioenvoorzieningen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen

Dit betreft verplichtingen die voortvloeien uit de verschillen in waardering van activa en passiva in de jaarrekening en de fiscale waardering. Zij worden opgenomen voor nominale waarde waarbij wordt uitgegaan van het geldende belastingtarief passend bij de looptijd van de verplichtingen.

Voorziening jubileumuitkering

De Onderlinge Verzekeringmaatschappij Donatus kent een jubileumuitkering bij een ononderbroken dienstverband van 25 en 40 jaar.

Onder deze regeling wordt een regeling verstaan waarbij aan de werknemers een extra uitkering wordt toegezegd, waar de hoogte afhankelijk is van salaris en fiscale mogelijkheden.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

3.2 Premies

Onder geboekte premies wordt verstaan de aan leden in het boekjaar in rekening gebrachte premies. De premies hebben nageenough geheel betrekking op verzekeringsovereenkomsten met betrekking tot in Nederland gelegen risico's.

3.3 Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.4 Belasting naar de winst

Belasting naar de winst wordt bepaald op basis van de geldende belastingwetgeving en het nominale tarief. Aangezien bij de bepaling van de belastingdruk reeds rekening gehouden kan worden met de premierestitutie resulteert een lage effectieve belastingdruk.

3.5 Toerekening beleggingsopbrengsten

De beleggingsopbrengsten vallen geheel in het technische resultaat.

Dat wat herinnert

'Daarop kwamen de burgers van Sichem en Bet-Millo bij de eik bij het gedenkteken in Sichem bijeen en riepen Abimelech tot koning uit.' [Rechters 9,6]

De oproep om te gedenken wordt in alle religies ondersteund met middelen waarin de geschiedenis (symbolisch) wordt herbeleefd of samengevat. Gedenkvoorwerpen brengen generatie na generatie in contact met wat we gedenken, zodat we de herinneringen tot in de eeuwigheid met ons mee kunnen dragen.

Gelovige Joden dragen onder andere een gebedskleed met kwasten die hen aan de geboden van God herinneren. De kwastjes helpen hen om aan al Gods geboden te denken, die na te leven en God toegewijd te blijven. Het aansteken van twee sabbatkaarsen door de vrouw des huizes staat aanvullend symbool voor het dubbele gebod om God te gedenken.

Uiteraard fungeren ook de christelijke, met name katholieke, liturgische objecten, als gedenktekens. De voorwerpen die traditiegetrouw tijdens de liturgie gebruikt worden, spelen stuk voor stuk een belangrijke rol in het herbeleven van de gebeurtenissen die in het Oude en Nieuwe Testament worden beschreven. Ook beeldhouwwerken, vertellingen in glas-in-lood en schilderwerken bijvoorbeeld brengen de geschiedenis opnieuw tot leven. Zo vertellen veertien kruiswegstaties bij het binnenlopen van katholieke kerken

Jezus' weg van het Paleis van Pilatus tot de berg Golgotha. De staties brengen de gebeurtenissen concreet in herinnering. Bij elke statie staat de gelovige stil bij de kruisweg van Jezus en loopt daarmee symbolisch de lijdensweg na.

Verder verwijst ook de architectuur van kerkgebouwen zelf naar de religieuze historie. Denk alleen al aan het kruisvormige schema in het ontwerp van kerkgebouwen, dat ons aan Jezus' lijden en de verzoening met God herinnert. Zo is elk religieus monument aan zich een gedenkteken. Iets dat onze herinnering aan belangrijke gebeurtenissen, personen of tijden in stand houdt.

Toelichting op de Geconsolideerde Balans per 31 december 2009

Activa	2009	2008
A. Immateriële vaste activa	€	€
1. software (extern aangeschaft)		
Stand per 1 januari	81.630	85.221
Investeringsen	52.907	68.124
Afschrijvingen	-54.768	-71.715
Stand per 31 december	79.769	81.630
Aanschafwaarde totaal	211.455	225.171
Cumulatieve afschrijvingen	-131.686	-143.541
Stand per 31 december	79.769	81.630
afschrijvingstermijn	2-3 jaar	2-3 jaar
De lineair berekende afschrijvingen zijn opgenomen in de bedrijfskosten.		

	2009	2008
B. Beleggingen	€	€
I. Terreinen en gebouwen		
1. in eigen gebruik		
Stand per 1 januari	1.931.736	1.984.099
Investeringsen	362.222	0
Afschrijvingen	-55.305	-52.363
Stand per 31 december	2.238.653	1.931.736
lineair berekende afschrijving		
afschrijvingstermijn	40 jaar	40 jaar
historische kostprijs	2.908.348	2.546.126
huuropbrengst	198.000	198.000
2. overige		
Stand per 1 januari	1.981.250	1.822.082
Investeringsen	91.881	159.168
Afschrijving gebouw Spanje*	-116.176	0
Stand per 31 december	1.956.955	1.981.250
afschrijvingstermijn	0 jaar	0 jaar
historische kostprijs	1.913.964	1.822.082

De actuele waarde van de Terreinen en Gebouwen in eigen gebruik bedraagt € 2.293.958. (De laatste taxatie dateert uit 2008 en de kostprijs van de investeringen na de laatste taxatie zijn meegenomen in de actuele waarde). De actuele waarde van de overige Terreinen en Gebouwen is € 1.956.955.

*Toelichting marktwaarde: Op het onroerend goed in Spanje heeft een afschrijving van 20% plaatsgevonden vanwege een duurzaam geachte waardevermindering.

	2009	2008
II. Overige financiële beleggingen		
€		
1. aandelen en andere niet vastrentende waarden		
balanswaarde per 1 januari	17.795.731	20.813.340
aankopen	6.842.426	5.575.800
	24.638.157	26.389.140
verkopen	-10.263.823	-1.754.295
	14.374.334	24.634.845
koers- en valutaverschillen	2.388.919	-6.839.114
Balanswaarde per 31 december	16.763.253	17.795.731
aanschafwaarde per 31 december	18.558.369	22.225.436
€		
karakter van aandelen		
Directe beleggingen in aandelen	3.098.883	4.282.140
Beleggingen in niet-beursgenoteerde hedgefonds	190.360	867.613
Beleggingen in beursgenoteerde hedgefonds	0	1.573.812
Beleggingen in aandelen beleggingsfondsen	11.411.031	4.431.450
Beleggingen in derivaten	17.900	47.550
Totaal karakter van aandelen	14.718.174	11.202.565
Beleggingen in beleggingsfondsen die beleggen in waarden met een vaste of van de rentestand afhankelijke rente	2.045.079	6.593.166
Totaal aandelen en andere niet vastrentende waarden	16.763.253	17.795.731
€		
2. derivaten		
balanswaarde per 1 januari	47.550	325.540
aankopen	0	0
	47.550	325.540
verkopen	-13.877	0
	33.673	325.540
mutaties	33.673	325.540
koers- en valutaverschillen	-15.773	-277.990
Balanswaarde per 31 december	17.900	47.550

De post derivaten bestaat uitsluitend uit derivaten die begrepen zijn in Fixplus beleggingen en die op basis van de ontwikkeling in een mandje indices kunnen leiden tot extra opbrengsten. S&P, DJ Euro Stoxx en de Nikkei zijn de indices die worden gevolgd.

	2009	2008
3. obligaties en andere vastrentende waarden	€	€
<i>obligaties-niet behorend tot de handelsportefeuille</i>		
balanswaarde per 1 januari	33.777.824	30.638.961
herrubricering in obligaties voor handelsdoeleinden*	-1.800.000	0
aankopen	<u>14.300.000</u>	<u>9.150.870</u>
verkopen en uitlotingen	46.277.824 <u>-9.512.157</u>	39.789.831 <u>-5.848.415</u>
koers- en valutaverschillen	36.765.667 99.413	33.941.416 -163.592
Balanswaarde per 31 december	36.865.080	33.777.824
beurswaarde per 31 december	37.630.583 *	31.524.208 *
<i>obligaties-aangehouden voor handelsdoeleinden</i>		
balanswaarde per 1 januari	401.000	817.000
herrubricering in obligaties voor handelsdoeleinden*	1.800.000	0
aankopen	<u>0</u>	<u>0</u>
verkopen en uitlotingen	2.201.000 <u>-255.000</u>	817.000 <u>0</u>
koers- en valutaverschillen	1.946.000 -604.180	817.000 -416.000
Balanswaarde per 31 december	1.341.820 *	401.000 *
aanschafwaarde per 31 december	2.244.850	900.000
<i>andere vastrentende waarden</i>		
balanswaarde per 1 januari	2.950	4.033
verstrekkingen	<u>10.000</u>	<u>0</u>
aflossingen en afschrijvingen	12.950 -2.053	4.033 -1.083
Balanswaarde per 31 december	10.897	2.950

De rente op andere vastrentende waarden (hypotheek) bedraagt 3,5%

* Obligaties zijn te onderscheiden in a) obligaties met een vaste looptijd niet-behoorend tot de handelsportefeuille (balanswaarde € 36.865.080) en b) obligaties aangehouden voor handelsdoeleinden (balanswaarde € 1.341.820). Wat betreft a): het beleid van Donatus is altijd erop gericht geweest om obligaties te kopen en aan te houden tot het einde van de looptijd. Er vindt derhalve geen actieve handel in deze beleggingen plaats, waardoor een waardering tegen nominale waarde gerechtvaardigd is. Dit is de bestendige gedragslijn in een lange reeks van jaren. Wat betreft b): momenteel zijn er vier obligaties met een aanhoudend lagere koers dan de a pari waarde. Donatus verwacht niet op korte termijn een forse waardestijging en daarom heeft Donatus besloten deze vier obligaties te herclassificeren naar de obligaties-aangehouden voor handelsdoeleinden (welke tegen marktwaarde zijn gewaardeerd), waardoor deze obligaties nu op een lagere waarde staan.

	2009	2008
4. deposito's	€	€
balanswaarde per 1 januari	550.028	1.500.000
nieuwe transacties	0	0
onttrekkingen	550.028 -4.078	1.500.000 -949.972
balanswaarde per 31 december	545.950	550.028
TOTAAL BELEGGINGEN	59.740.508	56.488.069
Verdeling beleggingen naar het onderliggende karakter	€	€
Vastgoed	4.195.608	3.912.986
Karakter van aandelen	14.718.174	11.202.565
Derivaten	17.900	47.550
Totaal zakelijke waarden	18.931.682	15.163.101
Beleggingen in beleggingsfondsen die beleggen in waarden met een vaste of van de rentestand afhankelijke rente	2.045.079	6.593.166
Obligaties en andere vastrentende waarden	38.217.797	34.181.774
Deposito's	545.950	550.028
Totaal beleggingen met een rente karakter	40.808.826	41.324.968
De beleggingsmix aandelen/vastrentend is dan		
-aandelen	32%	27%
-vastrentend	68%	73%

C. Vorderingen

I. Vorderingen uit verzekering

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar.

II. Overige vorderingen

1. Nog te ontvangen posten € 186.720 (v.j. € 64.854)

Het betreft hier nog te ontvangen intrest en provisies assurantiebemiddeling.

D. Overige activa

I. Materiële vaste activa

	Informatie verw. apparatuur	Kantoor- inventaris	Vervoer- middelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari	97.284	158.000	202.453	457.737
Investeringen	18.814	15.338	72.529	106.681
Afschrijvingen	-56.085	-34.970	-88.176	-179.231
Desinvesteringen	0	0	-12.833	-12.833
Stand per 31 december	60.013	138.368	173.973	372.354
Aanschafwaarde totaal	203.621	262.378	547.731	1.013.730
Cumulatieve afschrijvingen	-143.608	-124.010	-373.758	-641.376
Stand per 31 december	60.013	138.368	173.973	372.354
afschrijvingstermijn	3 jaar	0-5 jaar	4 jaar	

De afschrijvingen zijn opgenomen in de bedrijfskosten.
Wij beschouwen de boekwaarde gelijk aan de actuele waarde.

II. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bedraagt € 2.467.044 (v.j. € 70.0578) en staat vrij ter beschikking.

Passiva

A. Eigen vermogen

Het verloop van het Eigen Vermogen wordt uiteengezet in de toelichting op de Enkelvoudige balans van de Onderlinge Verzekeringmaatschappij Donatus.

B. Technische voorzieningen	2009	2008
I. Voor te betalen schaden	€	€
a). bruto reserve brandverzekering	2.468.338	2.450.182
b). aandeel herverzekeraars	-889.901	-614.053
	1.578.437	1.836.129

De voorziening voor schaden is kortlopend van aard en korter dan 1 jaar.

C. Voorzieningen	2009	2008
	€	€
1. Pensioenen	261.870	605.804
2. Latente belastingen	2.308.261	1.579.378
3. Overige	49.000	47.000
	2.619.131	2.232.182

De overige voorzieningen zijn met name langlopend van aard.

1. Voorziening Pensioenen

Dit betreft een voorziening voor onvoorwaardelijke nog niet gefinancierde pensioenaanspraken en indexaties. Het verloop van de voorziening is als volgt:

	2009	2008
	€	€
Stand per 1 januari	337.000	214.000
Mutatie voorziening RJ271	-276.000	123.000
Stand per 31 december	61.000	337.000
Overige Pensioenen		
	€	€
Stand per 1 januari	268.804	329.029
Vrijval voorziening overige pensioenen	-67.934	-60.225
Stand per 31 december	200.870	268.804
Totaal voorzieningen voor pensioenen	261.870	605.804

Er is een pensioenregeling voor werknemers geboren op of na 1 januari 1950 of in dienst na 31 december 2005. Dit betreft een eindloonregeling met een opbouwpercentage van 2% per jaar over het salaris inclusief vakantiegeld en dertiende maand minus de franchise ingaand vanaf datum in dienst. Het nabestaandenpensioen is 70% van het ouderdompensioen.

Toegekende aanspraken op vroegpensioen zijn per 31 december 2005 vastgesteld alsof de werknemer op die datum uit dienst zou zijn getreden. De aanspraken worden geïndexeerd.

Er is een pensioenregeling voor werknemers geboren voor 1 januari 1950 en in dienst getreden voor 1 januari 1999. Dit betreft een eindloonregeling met een opbouwpercentage van 2% per jaar over het salaris inclusief vakantiegeld en dertiende maand minus de franchise ingaand vanaf datum in dienst. Het nabestaandenpensioen is 70% van het ouderdompensioen. In deze pensioenregeling geldt ook een vroegpensioen met een opbouw van 2% van het laatstelijk vastgesteld jaarsalaris.

De pensioenverplichtingen bestaan uitsluitend uit verplichtingen inzake pensioenaanspraken.

De pensioenlasten zijn opgenomen in de bedrijfskosten.

De pensioenregeling heeft een indexatie voor (in-)actieven gelijk aan de loonindex voor het verzekeringsbedrijf dan wel de prijsindex indien deze hoger is, met een maximum van 4%. Deze indexatie is bij de bepaling van de toegezegde rechten in aanmerking genomen.

Vanwege de wijziging in RJ 271 is een voorziening voor onvoorwaardelijke nog niet gefinancierde pensioenaanspraken en indexaties opgenomen ter grootte van € 61.000 (v.j. € 337.000)

2. Latente belastingen	2009	2008
	€	€
Stand per 1 januari	1.579.378	850.213
Mutatie latente vennootschapsbelasting	728.883	729.165
Stand per 31 december	2.308.261	1.579.378

Deze voorziening heeft overwegend een langlopend karakter.

3. Overige voorzieningen	2009	2008
	€	€
Jubileumuitkering		
Stand per 1 januari	47.000	49.000
Mutaties in 2009 resp. 2008	2.000	-2.000
Stand per 31 december	49.000	47.000

D. Schulden

	31 dec. 2009	31 dec. 2008
	€	€
I. Schulden uit verzekering	3.939.906	7.298.559
II. Schulden uit herverzekering	0	457.958
III. Overige schulden	1.756.117	2.685.555
Totaal schulden	5.696.023	10.442.072

I. Schulden uit verzekering

Dit is het bedrag van de nog aan verzekerden verschuldigde restitutie op de in vorige jaren door hen betaalde premie.

De schulden zijn kortlopend van aard (< 1jaar).

III. Overige schulden

3. Vennootschapsbelasting € 86.644 (2008: te vorderen € 114.423)

Deze post betreft voornamelijk het boekjaar 2009.

NIET UIT DE BALANS BLIKENDE VERPLICHTINGEN

Zekerheden kredietfaciliteit

De effectenportefeuille van Donatus die bij MeesPierson in bewaring is gegeven, dient tevens tot zekerheid van een kredietfaciliteit van maximaal € 4.500.000.

Pool Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden

Donatus staat garant voor een bedrag van € 120.722.

In memoriam

'Op haar graf plaatste Jakob ene gedenksteen, die tot op de dag van vandaag de plaats van Rachels graf aangeeft.'
[Genesis 35,20]

Ook de gedachtenis aan personen en gebeurtenissen uit een recenter verleden worden door betoon van vreugde of rouw levend gehouden. In gebeden, maar ook met het branden van kaarsen en het plaatsen van foto's. Of tijdens het katholieke Allerzielen bijvoorbeeld, waarin alle mensen die gestorven zijn

herdacht worden. In Latijns-Amerikaanse landen een dag vol festiviteiten, waarbij complete families picknicken op het graf van overleden familieleden. Ook in het jodendom zijn gedenkplaatsen en foto's van de nabestaanden belangrijk.

Natuurlijk worden nabestaanden niet alleen in religieuze kringen herdacht. Met gedenkstenen op begraafplaatsen of een urn met het as van een overleden dierbare, houden we hen in gedachten bij ons. Slachtoffers van ongevallen houden we levend in onze herinnering in de vorm van bloemkransen langs de weg. En voor steeds meer bekende of minder bekende overledenen worden condoleanceregisters op het internet geopend.

Daarnaast vervult collectief herdenken een betekenisvolle rol in veel samenlevingen. Jaarlijks herdenken talloze naties de gruwelen van de Holocaust. Om eer te betuigen aan de strijd en het lijden van de slachtoffers, maar ook om te zorgen dat nieuwe generaties nooit meer dezelfde fout begaan. Ook andere rampen, of vreugdevolle gebeurtenissen, worden en masse herdacht. We hebben blijkbaar grote behoefte aan het herbeleven van historie, zowel in religieuze als niet-religieuze zin. Het geeft ons troost en houvast. De geschiedenis geeft ons ankers, en geeft zin aan het bestaan nu en in de toekomst.

GEDENCK-STEEN

OPGERECHT VAN IEMAN DE WA EIER
DYCKGRAVE VAN SCHERPENISSE ENDE
WESTKERCKE STERF DEN 1 MEY 1672

TER EEREN VAN
JUFF^r CATARINA VANDERHAGEN
SYNE HUYSVROU STERF DEN 20 APRIL 1655
ENDE HUN BEYDE DOCHTER
DINGNA STERF DEN 12 JUNY 1655

MITSGADERS VAN
JUFF^r ADRIANA DE RIDDER
SYNE TWEDE HUYSVROU. DOCHTER
VAN D'HEER CAPITEIN MARTIN DE RIDDER
COMMANDEUR VAN LIEFKENSHOECK
STERF DEN 1 MEERT 1662
ENDE HUN BEYDE DOCHTERS
DINGNA STERF DEN 17 MEY 1658
SABINA STERF DEN 6 OCTOBER 1659
SABINA STERF DEN 25 AUGUSTI 1662
ENDE LIGT BEGRAVEN TOT LIEFKENSHOECK

Toelichting op de Geconsolideerde Winst- en Verliesrekening over het boekjaar 2009

De resultaten hebben nagenoeg uitsluitend betrekking op de branche brand.

A. Overige baten eigen rekening

Het betreft hier met name resultaten uit verkoop van materiële activa

B. Schaden eigen rekening

In de schade eigen rekening is een bedrag uit hoofde van uitloop voorgaande jaren ad € 431.000 begrepen.

Uitloop technische voorziening na herverzekering

	boekjaren voor 2005	boekjaar 2005	boekjaar 2006	boekjaar 2007	boekjaar 2008	totaal 2009
Uitloop in 2006	116	372				
Uitloop in 2007	127	-12	210			
Uitloop in 2008	45	1	93	296		
Uitloop in 2009	50	0	3	-3	381	431
Totaal	338	361	306	293	381	431

Technisch resultaat in boekjaar	13.305	12.738	11.896	4.447
in percentage	3%	2%	2%	9%

Uitloop technische voorziening voor herverzekering

	boekjaren voor 2005	boekjaar 2005	boekjaar 2006	boekjaar 2007	boekjaar 2008	totaal 2009
Uitloop in 2006	257	425				
Uitloop in 2007	67	-9	184			
Uitloop in 2008	45	2	130	412		
Uitloop in 2009	50	0	4	-4	605	655
Totaal	419	418	318	408	605	655

Technisch resultaat in boekjaar	11.032	9.913	9.456	2.823
in percentage	4%	3%	4%	21%

De uitloop over alle jaren bevat geen expliciete schaden waarbij een grote uitloop is ontstaan.

C. Bedrijfskosten	2009	2008
	€	€
betaalde provisies	258.289	244.408
personeelskosten	3.197.858	4.175.791
afschrijving bedrijfsmiddelen	405.480	326.446
huisvestingskosten	297.654	293.305
overige kosten	1.246.762	1.105.130
Totaal bedrijfskosten	5.406.043	6.145.080
	€	€
aan salarissen personeel	1.837.631	1.996.422
aan pensioenpremies personeel	798.306	1.481.088
aan overige sociale lasten personeel	244.006	223.132
overige kosten personeel	317.915	475.149
Totaal personeelskosten	3.197.858	4.175.791
Onder de personeelskosten is mede begrepen:		
bezoldiging (oud-)bestuurders	€	€
- salarissen	290.428	633.894
- pensioenen	401.665	551.884
Totaal bezoldiging bestuurders	692.093	1.185.778
Bezoldiging commissarissen en ledenraad	185.913	157.021

In 2009 waren er gemiddeld 39 mensen in dienst (34 FTE's).

D. Andere baten

De post Andere Baten bestaat uitsluitend uit het resultaat uit Assurantiebemiddeling.

E. Totaalresultaat	2009	2008
	€	€
Resultaat boekjaar	14.198.213	3.677.508
Mutatie premierestitutie	-1.160.563	-7.467.162
Vrijval herwaarderingsreserve bij verkoop aandelen	-579.204	-491.264
Ongerealiseerd resultaat mutatie herwaarderingsreserve	1.297.146	-1.139.915
Mutatie reserve omrekeningsverschillen	-570	114.675
	13.755.022	-5.306.158
Solvabiliteit	2009	2008
	€	€
Vereiste wettelijke solvabiliteit	2.483.000	2.248.000
Aanwezige solvabiliteit	28.432.152	26.401.203
Vereiste interne solvabiliteit (door bestuur) *	17.000.000	17.000.000

* Het bestuur heeft sinds 2008 een nieuw uitgangspunt gekozen om de minimaal door het bestuur vereiste solvabiliteit te bepalen. Dit uitgangspunt is gebaseerd op een worse case scenario waarin sprake is van de volgende gebeurtenissen:

- beleggingsrisico: de aandelenkoersen dalen met 50% en een bedrijfsobligatie met een nominale waarde van 1 miljoen euro wordt niet afgelost door een faillissement.
- schaderisico: het volledige eigen behoud wordt aangesproken door 3 grote brandschaden en 1 grote stormschade. Daarnaast wordt van een schadejaar uitgegaan met veel kleine schaden (totaal bruto schaden van 6 miljoen) die het eigen behoud niet overtreffen.

Om deze risico's te dekken heeft Donatus een vereiste solvabiliteit nodig van 17 miljoen euro.

Omdat de deelneming onderhevig is aan de toezichtwetgeving in het land van vestiging is de waarde van de deelneming bij het bepalen van de solvabiliteit buiten beschouwing gelaten.

Belastingen	2009	2008
I. Belastingdruk		
nominaal	22,90%	16,20%
effectief	5,10%	3,35%

Het verschil tussen de effectieve en nominale belastingdruk wordt met name veroorzaakt door de premierestitutie.

	2009	2008
II. Latent en acuut		
	€	€
latente vennootschapsbelasting	2.308.261	1.579.378
verschuldigde vennootschapsbelasting (acuut)	86.644	-114.423
	2.394.905	1.464.955

Honoraria accountant	2009	2008
	€	€
controle opdrachten	131.793	88.828
fiscale werkzaamheden	61.403	56.953
	193.196	145.781

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Het beleid van Donatus ten aanzien van risicobeheersing en de mate waarin zij blootstaat aan die risico's alsmede de methoden en mate waarin deze risico's door Donatus worden gemitigeerd staan hieronder vermeld.

1. Prijsrisico

Valutarisico

Donatus verzekeringen is uitsluitend werkzaam in Nederland. Het valutarisico voor Donatus heeft deels betrekking op beleggingsposities in US-dollars, waarvan de omvang € 0,1 miljoen is.

Daarnaast is dochtermaatschappij Dona Re gevestigd in Zwitserland, zodat haar activiteiten in Zwitserse francs een valutarisico vormt. Dit risico is echter beperkt, aangezien de beleggingen en de verzekeringsactiviteiten in euro's plaatsvinden.

Er vindt geen indekking plaats van deze valutarisico's.

Marktrisico

Donatus loopt risico's ten aanzien van de waardering van de effecten, opgenomen onder de overige financiële beleggingen, onder de vaste activa.

Er is een beleggingsstatuut waarin het beleggingsbeleid is vastgelegd en waar limieten worden gesteld.

Rente- en kasstroomrisico

Het renterisico heeft weinig invloed op het resultaat en het vermogen van Donatus, omdat het beleid is om het merendeel van de obligaties tot einde looptijd aan te houden, zodat er weinig effect is van tussentijdse waardedalingen. Slechts enkele obligaties behoren tot de handelsportefeuille (€ 1,3 miljoen).

2. Kredietrisico

Donatus heeft zowel vorderingen op polis-houders als op tussenpersonen. In de vorderingen op polishouders is geen significante concentratie van kredietrisico vastgesteld. Er is een maandelijkse controle op alle vorderingen, waarbij bij achterstand in betaling direct tot actie wordt overgegaan.

In het algemeen heeft de doelgroep een hoge moraliteit en het aantal oninbare vorderingen zijn historisch laag.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Kredietrisico binnen de vastrentende beleggingsportefeuille

Het kredietrisico binnen de vastrentende beleggingsportefeuille wordt beperkt doordat als directe belegging voornamelijk belegd mag worden in debiteuren met tenminste een A-rating.

Tot maximaal 5% van de vastrentende portefeuille mag belegd worden in debiteuren met een lagere rating.

Er vindt regelmatig overleg plaats in de beleggingscommissie.

Kredietrisico op herverzekeraars

Dona Re maakt gebruik van een vaste groep herverzekeraars, waarbij een minimale rating van A wordt vereist.

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille over sectoren

	2009	2009	2008	2008
	€	%	€	%
Overheid-binnenland	13.288.000	34,8%	6.255.053	18,3%
Overheid-buitenland	0	0,0%	0	0,0%
Financiële instellingen	15.918.820	41,7%	21.638.771	63,3%
Handel, industrie en overige dienstverlening	9.000.000	23,6%	6.285.000	18,4%
Overige	0	0,0%	0	0,0%
	38.206.820	100,0%	34.178.824	100,0%

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille naar rating

	2009	2009	2008	2008
	€	%	€	%
AAA	26.115.000	68,4%	22.061.701	64,5%
AA	6.100.000	16,0%	878.351	2,6%
A	2.500.000	6,5%	5.703.772	16,7%
BBB	1.250.000	3,3%	750.000	2,2%
<BBB	1.019.570	2,7%	255.000	0,7%
Overige	1.222.250	3,2%	4.530.000	13,3%
	38.206.820	100,0%	34.178.824	100,0%

Bij bovengetoonde indeling is primair gebruik gemaakt van Standard en Poor-ratings. Zodra vastrentende waarden niet langer voldoen aan deze selectiecriteria, zal dit feit uiterlijk ten laatste worden besproken in het eerstvolgende overleg tussen de beleggingscommissie van Donatus en vertegenwoordigers van MeesPierson. Indien de uitkomst van die beraadslaging is dat het betreffende effect toch in portefeuille blijft, dan zal dit feit in de notulen worden opgenomen, onder vermelding van de gehanteerde redenering/motivatie. Als de strategische/tactische mix buiten de gestelde kaders komt, zal dit ook in een volgende vergadering besproken en beslist worden hoe het beste weer in de bandbreedtes teruggeko- men kan worden.

3. Liquiditeitsrisico

Donatus maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten. Het beleid van Donatus is erop gericht dat zonnodig activa snel omgezet kunnen worden in liquide middelen ten behoeve van het aflossen van korte termijn verplichtingen, zonder dat hierbij onacceptabele verliezen optreden.

4. Verzekeringsrisico

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat de omvang en het tijdstip van uitgaande kasstromen in verband met materiële risico's, zoals schadeclaims, niet overeenstemmen met de verwachtingen. De schadeportefeuille van Donatus is voornamelijk vertegenwoordigd in de branche brand.

Risicobeleid

Er is een beperking van het verzekeringsrisico door aanwezigheid van een stelsel van procedures en criteria voor productontwikkeling, acceptatie en reservering.

De ontwikkeling van de portefeuille wordt periodiek gevolgd door de directie en het managementteam.

Periodiek worden rapportages opgesteld ten behoeve van de directie, waarin kostenontwikkeling, omzet en portefeuillevolop, premies en aantallen, worden gerapporteerd.

Uitgangspunten bij de bepaling van het verzekeringsrisico

De voorzieningen voor het schaderisico, waaronder brand en aansprakelijkheid zijn gebaseerd op historische ervaringen met de schade-afwikkeling in de eigen portefeuille.

Verzekeringsrisico schade

Samenstelling schadeverzekeringsportefeuille

Bij Donatus ligt de nadruk op de branche brand en is voornamelijk direct writer en werkt beperkt met assurantietussenpersonen. Donatus heeft een beperkte doelgroep van verzekerden, voornamelijk in de religieuze sector.

Catastrofe

Catastrofeschaaden zoals storm (op basis van de kans van 1 op de 200 jaar) zijn herverzekerd.

Schaden ten gevolge van terrorisme zijn herverzekerd via de pool van NHT.

Combined ratio en schadequote

De combined ratio is de verhouding tussen de ontvangen premies en de totale kosten van de verzekeraar (schadelast en bedrijfskosten) en bedroeg in 2009 31,7% (2008: 48,6%). De schadequote is de verhouding tussen de ontvangen premies en de schadelast en bedroeg in 2009 8,6% (2008: 19,5%).

Deze ratio's dienen als signaalfunctie en indien nodig kunnen tarieven worden aangepast of kosten worden beperkt.

Concentratie van risico

Het risico van de schadeportefeuille van Donatus is verspreid over geheel Nederland. Concentratie van verzekeringsrisico's komt binnen de branche Brand voor, waarbij het conflagratierisico een belangrijke factor speelt. Dit risico is sinds 2008 in de herverzekeringscontracten opgenomen.

De totale bruto geboekte premie van de schadeverzekeraar in 2009 bedraagt € 23,4 miljoen (2008: € 21,2 miljoen). In 2009 is € 9,2 miljoen (2008: € 7,2 miljoen) aan herverzekeringpre-

mie afgedragen. Dit is 39,5% (2008: 34,1%) van de bruto geboekte premie.

De bruto schadevoorziening ultimo 2009 bedraagt € 2,5 miljoen (2008: € 2,5 miljoen), dit zijn de bedragen voor herverzekering.

Verzekeringstechnische risico's schadeverzekeringsportefeuille

Het verzekeringstechnische risico voor de schadeportefeuille van Donatus is vooral geconcentreerd rond de dekkingen voor het risico voor brand- en stormschaden.

De brandverzekeringen geven de polishouder financiële bescherming tegen schade aan zijn eigendommen. Eigen taxateurs bepalen eens in de 15 jaar de herbouwwaarde.

Frauderisico's schadeverzekeringsportefeuille

Onrechtmatig claimgedrag van polishouders komt relatief weinig voor doordat zij een moreel hoog niveau hebben. Donatus heeft een gedragscode en waarborgen binnen de interne processen (b.v. functiescheiding bij fiatte-ring) die de mogelijkheid van interne fraude verkleinen.

Beheersing risico's van de schadeverzekeringsportefeuille

De risico's worden beheerst door risicobeleid, inzicht in de betreffende factoren, en door toetsing.

Daarnaast kent Donatus een laag antiselectierisico doordat Donatus marktleider is.

De ontwikkelingen in de verzekeringstechnische risico's worden jaarlijks onderzocht en de resultaten kunnen eventueel gebruikt worden voor de prijsbepaling. Er is diversificatie en homogeniteit van de verzekerde risico's.

Er is een herverzekeringsbeleid, onzekerheden worden vermeden door een goede procesbeheersing en goede bewakingsprocedures, en een duidelijke vastlegging van verzekerde risico's in overeenkomsten.

Eenmaal per jaar wordt de IBNR-voorziening (voorziening voor nagemelde schaden en uitloop op bekende schaden) vastgesteld op basis van de meest recente uitloopcijfers van de eigen portefeuille.

Regelmatig wordt een toereikendheidstoets uitgevoerd op de gevormde schadevoorzieningen (dossievoorzieningen plus IBNR-voorzieningen). IBNER-voorzieningen zijn voorts nog niet afzonderlijk opgenomen, omdat bij schadevoorzieningen daarmee reeds rekening wordt gehouden (door onze eigen taxateurs in behandeling genomen).

In 2009 is een regresbeleid geformuleerd om te waarborgen dat mogelijkheden om schaden op derden te verhalen optimaal worden benut.

Verzekeringsrisico Herverzekering

Herverzekeringsbeleid

Het herverzekeringsbeleid biedt bescherming tegen het optreden van schaden binnen de diverse verzekeringsportefeuilles. Hierbij worden de verliezen die voortvloeien uit calamiteiten beperkt tot niveaus die passen bij het risicoprofiel. Het herverzekeringsbeleid wordt vastgesteld aan de hand van risico-analyses op de diverse portefeuilles, de omvang van de portefeuille, de aard van de verzekeringstechnische risico's, de resultaten, de risicoaversie en de financiële draagkracht van de onderneming.

Herverzekering Schadebedrijf

Er is een eigen behoud onder de herverzekeringscontracten gekozen in overeenstemming met de omvang van de diverse portefeuilles. Er is een geïntegreerd herverzekeringsprogramma van kracht.

Zeer grote risico's worden vanuit risicospectief op individuele basis herverzekerd. Er is een afzonderlijk contract voor catastroferisico's. Het eigen behoud voor brand en

catastrofe per risico is zowel in 2009 als 2008 € 0,9 miljoen netto.

Donatus heeft haar herverzekeringscontracten ondergebracht bij haar dochter Dona Re in Zwitserland.

De herverzekeringen zijn afgesloten bij minimaal A-rated (Standard & Poors) herverzekeraars.

5. Operationele risico's

Operationele risico's kunnen worden omschreven als verliezen die ontstaan als gevolg van falende systemen, het niet aanwezig zijn of niet werken van de interne controle/beheersingsmaatregelen of door menselijk gedrag. Operationele risico's worden binnen alle relevante verzekeringstechnische processen (inclusief beleggingen) beheerst met behulp van gedefinieerde key-controls. De bedrijfsprocessen zijn beschreven, key-controls nader gedefinieerd en er is voorzien in het testen van deze key-controls.

Met enige regelmaat vindt rapportering over bevindingen naar aanleiding van uitgevoerde onderzoeken plaats.

6. IT risico continuïteit en performance

De ICT afdeling is sinds 2008 versterkt. Hiermee is een belangrijke stap gezet naar centralisering van ICT kennis en vaardigheden. Naast de verwachte schaalvoordelen is ook een betere aansluiting en monitoring van de uitbestedingspartner CCS gewaarborgd. Er wordt veel aandacht besteed aan het terugdringen van operationele risico's. Deze aspecten komen ook tot uitdrukking in de SAS 70 type II verklaring die van CCS werd ontvangen en waarbij de werking van de belangrijkste beheersingsmaatregelen door haar externe auditor is getoetst. Naar aanleiding van de beoordeling van de

ICT-uitwijkmogelijkheden zijn aanvullende interne beheersingsmaatregelen getroffen. Alle kritische bedrijfsapplicaties zijn in kaart gebracht, beoordeeld en in een uitwijk-testplan betrokken.

7. Outsourcingrisico

Donatus heeft haar salarisverwerking uitbesteed aan RAET, die een SAS verklaring afgeeft. Ook de automatisering is uitbesteed (zie hierboven).

8. Integriteit en compliance risico

Donatus streeft maatschappelijk verantwoord ondernemen na, in de overtuiging dat dit voor haar klanten en het bedrijf de beste waarborgen biedt voor een zekere toekomst, ook op de langere termijn. Naleving van wetten en regels is daarbij een voorwaarde.

9. Risico in productontwikkeling

Een voortdurend veranderende maatschappij biedt kansen, maar vereist ook aanpassingen van de bestaande producten en de ontwikkeling van nieuwe producten. Het anticiperen op die veranderingen behoort tot goed ondernemerschap, maar de omvang en de impact van de veranderingen vormen een risico dat extra aandacht vergt.

10. Strategische risico's

De strategie van Donatus is erop gericht om de omvang van de portefeuille minimaal te behouden als noodzaak voor het waarborgen van de continuïteit van de onderneming. Om de verwachte teruggang in de kerkensector te compenseren is in 2009 een aanvang gemaakt met het aanboren van de monumentenmarkt.

Onderlinge Verzekeringmaatschappij Donatus u.a. Enkelvoudige Balans per 31 december 2009

Activa	31-12-2009	31-12-2008
	€	€
A. Immateriële vaste activa		
1. licenties software (extern aangeschaft)	79.769	81.630
B. Beleggingen		
I. Terreinen en gebouwen		
1. in eigen gebruik	2.238.653	1.931.736
2. overige terreinen en gebouwen	1.956.955	1.981.250
II. Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen		
1. deelnemingen in groepsmaatschappijen	16.768.569	15.144.916
III. Overige financiële beleggingen		
1. aandelen en andere niet-vastrentende waarden	16.763.253	17.795.731
2. derivaten	17.900	47.550
3. obligaties en andere vastrentende waarden	21.564.077	18.801.187
	59.309.407	55.702.370
C. Vorderingen		
I. Vorderingen uit verzekering		
1. leden	81.723	161.445
II. Overige vorderingen		
1. nog te ontvangen posten	173.742	32.787
2. vennootschapsbelasting	0	114.423
	255.465	308.655
D. Overige activa		
I. Materiële vaste activa	372.354	457.737
II. Liquide middelen	1.937.896	0
	2.310.250	457.737
E. Overlopende activa		
I. Lopende interest en dividend	862.994	448.126
	62.817.885	56.998.518

Passiva		31-12-2009		31-12-2008
	€	€	€	€
A. Eigen vermogen				
I. Algemene reserve		44.557.502		41.545.986
II. Reserve omrekeningsverschillen		-519.532		-518.962
III Voorgestelde Premierestitutie		8.478.718		1.160.563
IV. Herwaarderingsreserve		1.162.751		519.095
		53.679.439		42.706.682
B. Technische voorzieningen				
I. Voor te betalen schaden				
a). bruto reserve brandverzekering	2.468.338		2.450.182	
b). aandeel herverzekeraars	-930.434		-907.169	
		1.537.904		1.543.013
C. Voorzieningen				
1. voor pensioenen	261.870		605.804	
2. voor latente belastingen	703.518		370.712	
3. overige	49.000		47.000	
		1.014.388		1.023.516
D. Schulden				
I. Schulden uit verzekering				
1. leden	3.939.906		7.298.559	
II. Schulden uit herverzekering	450.208		771.415	
III. Overige schulden				
1. crediteuren	64.162		44.314	
2. belastingen en sociale lasten	73.080		113.065	
3. vennootschapsbelasting	86.644		0	
4. vooruitontvangen bedragen	1.462.281		1.472.687	
5. aan kredietinstellingen	0		1.007.800	
		6.076.281		10.707.840
E. Overlopende passiva		509.873		1.017.467
		62.817.885		56.998.518

De bij de rubrieken vermelde nummers verwijzen naar de toelichting, beginnend op bladzijde 55.

Enkelvoudige Winst- en Verliesrekening over het boekjaar 2009

		2009		2008
		€		€
Geboekte brutopremies	23.285.561		21.168.029	
Uitgaande herverzekeringspremies	-12.314.939		-12.021.641	
Verdiende premies eigen rekening		10.970.622		9.146.388
Opbrengsten uit deelnemingen	1.624.223		2.662.831	
Opbrengsten terreinen en gebouwen	32.462		156.385	
Opbrengsten overige beleggingen	1.931.295		1.236.803	
Waardeveranderingen van beleggingen	2.332.733		341.814	
Gerealiseerde winst op beleggingen	869.058		318.859	
Opbrengsten uit beleggingen		6.789.771		4.716.692
A. Overige baten eigen rekening		10.079		386.525
Provisie, winsten van herverzekeraars		4.457.586		3.409.613
Bruto schaden	-3.396.571		-5.453.235	
Aandeel herverzekeraars	1.368.752		2.292.700	
		-2.027.819		-3.160.535
Wijziging voorziening te betalen schaden	-18.156		-157.213	
Aandeel herverzekeraars	23.265		-39.467	
		5.109		-196.680
B. Schaden eigen rekening		-2.022.710		-3.357.215
Beheers- en personeelskosten; afschrijving bedrijfsmiddelen	-5.202.996		-5.961.450	
C. Bedrijfskosten		-5.202.996		-5.961.450
Beheerskosten en rentelasten	-103.577		-69.752	
Waardeveranderingen van beleggingen	-1.035.587		-5.571.019	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	-317.174		-107.194	
Beleggingslasten		-1.456.338		-5.747.965
Resultaat technische rekening		13.546.014		2.592.587
D. Andere baten		998.810		1.022.708
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		14.544.824		3.615.295
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-346.611		62.213
Resultaat na belastingen		14.198.213		3.677.508

Toelichting op de Enkelvoudige Balans per 31 december 2009

Activa

B. Beleggingen	2009	2008
II. Beleggingen in Groepsmaatschappijen en Deelnemingen (in duizenden euro's)	€	€
Groepsmaatschappij Dona Re (100% deelneming) Basel, Zwitserland		
Stand per 1 januari	15.145	12.367
Netto resultaat boekjaar	1.625	2.663
Mutatie omrekeningsverschillen	-1	115
Stand per 31 december	16.769	15.145
Verkrijgingsprijs per 31 december	3.237	3.237

Passiva

A. Eigen vermogen	2009	2008
I. Algemene reserve	€	€
Stand per 31 december	41.545.986	37.185.669
Correctie in verband met stelselwijziging	0	1.843.372
Toevoeging uit onverdeeld batig saldo	3.011.516	2.516.945
Stand per 31 december	44.557.502	41.545.986

In de algemene reserve zit een beklemd bedrag ter hoogte van € 519.532 welke betrekking heeft op de reserve omrekeningsverschillen.

II. Reserve omrekeningsverschillen		
Stand per 1 januari	-518.962	-633.637
Mutatie boekjaar	-570	114.675
Stand per 31 december	-519.532	-518.962

Toelichting op de Enkelvoudige Balans per 31 december 2009

	2009	2008
	€	€
III. Voorgestelde premierestitutie		
Stand per 1 januari	1.160.563	7.467.162
Ontrekking premierestitutie vorig boekjaar	-1.160.563	-7.467.162
Premierestitutie boekjaar	11.186.697	1.160.563
Af: overboeking premierestitutie naar schulden	-2.707.979	0
Stand per 31 december	8.478.718	1.160.563
IV. Herwaarderingsreserve		
Stand per 1 januari bruto	519.095	2.833.921
Mutatie boekjaar bruto	1.024.198	-2.189.501
af: latente vennootschapsbelasting	-380.542	-125.325
Stand per 31 december	1.162.751	519.095
Totaal eigen vermogen	53.679.439	42.706.682
Resultaat voor het jaar	14.198.213	3.677.508
D. Schulden	2009	2008
II. Schulden uit herverzekering aan Dona Re	450.208	771.415

Opbrengsten uit beleggingen en rendementsberekeningen over het boekjaar 2009 (in duizenden euro's)

	Balanswaarde		Gemiddeld		Op- brengst	Rendement	
	2009		belegd bedrag*			2009	2008
I. Direct Rendement	€	%	€	%	€	%	%
Terreinen en gebouwen	4.196	9,4	4.083	8,3	32	0,78	4,01
Obligaties/overige vastrentende waarden	21.564	48,5	19.378	39,4	1.249	6,45	4,33
Aandelen en derivaten	16.781	37,7	21.249	43,2	575	2,71	1,53
Beleggingen	42.541						
Liquide middelen	1.938	4,4	4.521	9,2	107	2,37	3,38
	44.479	100	49.231	100,0	1.963	3,99	3,06
Beleggingskosten					-104	-0,23	-0,18
Rendement van de beleggingen op basis van directe beleggingsopbrengsten					1.859	3,78	2,90
II. Indirect Rendement							
			Aan- delen	Obli- gaties			
Waardemutaties							
Gerealiseerde koersresultaten/ indirecte beleggingsopbrengsten			824	-272			
Mutaties ongerealiseerde koersverschillen			2.389	-193			
Mutaties herwaardering			-898	0			
Indirect rendement**			2.315	-465	1.850	4,75	-12,77
Directe beleggingsopbrengsten			575	1.249			
Rendement effecten op basis van directe beleggingsopbrengsten en waardemutaties			2.890	784			
Rendement in procenten**			16,34	4,05			
III. Totaal Rendement							
Rendement van de beleggingen op basis van directe beleggingsopbrengsten en waardemutaties					3.709	7,53	-8,10
IV. Opbrengsten uit Beleggingen							
Opbrengsten uit deelnemingen					1.624		
					5.333		

* Aandelen berekend op basis van aanschafwaarde

** Aandelen berekend op basis van beurswaarde; gemiddeld belegd bedrag 17.684

Toelichting op de Enkelvoudige Winst- en Verliesrekening over het boekjaar 2009

Bedrijfskosten	2009	2008
Onder de bedrijfskosten is mede begrepen:	€	€
aan salarissen personeel	1.790.669	1.953.766
aan pensioenpremies personeel	859.306	1.229.665
aan overige sociale lasten personeel	241.159	221.616
bezoldiging bestuurders		
- salarissen	290.428	633.894
- pensioenen	401.665	551.884
totaal bezoldiging bestuurders	692.093	1.185.778
bezoldiging commissarissen en ledenraad	185.913	157.021

In 2009 waren er gemiddeld 37 mensen in dienst (33 FTE's).

Andere baten

De post andere baten bestaat uitsluitend uit het resultaat uit Assurantiebemiddeling.

Transacties met verbonden partijen

Donatus heeft de herverzekeringscontracten ondergebracht bij haar dochtermaatschappij Dona Re. Deze retrocedeert een substantieel gedeelte van de risico's aan herverzekeringsmaatschappijen met minimaal een A-rating van Standard & Poor's.

Rosmalen, 24 maart 2010

Directie
drs. A.G.F.J. van der Voorn, voorzitter
S. Kadijk

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake bestemming batig saldo

Artikel 27 lid 2 van de statuten luidt als volgt:

Onverminderd hetgeen bij de polis is overeengekomen en met inachtneming van het lid 1 bepaalde is de Vergadering van de Ledenraad bevoegd op voorstel van de Directie en onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen te besluiten tot uitkering aan de leden bij wege van premierestitutie van (een gedeelte van) het batig saldo blijkens de jaarrekening, naar evenredigheid van de door de Leden in het betreffende boekjaar verschuldigde en betaalde premies. Voorzover het batig saldo niet wordt aangewend voor dergelijke uitkeringen wordt het batig saldo toegevoegd aan de algemene reserve.

De verdeling van het aldus voor premierestitutie in aanmerking komende batig saldo kan afzonderlijk worden toegepast op de onderscheiden soorten van verzekeringen en categorieën van verzekeringsnemers, daarbij rekening houdend met toevoeging aan de algemene reserve waartoe de Vergadering van de Ledenraad, op voorstel van de Directie en onder goedkeuring Raad van Commissarissen, met betrekking tot zodanige verzekeringen en categorieën van verzekeringsnemers heeft besloten.

Besluit inzake bestemming batig saldo

Aan de vergadering van de Ledenraad wordt het voorstel van de Directie met goedkeuring van de Raad van Commissarissen voorgelegd om in haar vergadering van 20 april 2010 te besluiten het resultaat na belastingen als volgt te verdelen:

terugbetaling leden brandsector	€ 11.186.697
toevoeging algemene reserve	3.011.516
Resultaat na belastingen	14.198.213

Gebeurtenissen na Balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum bekend die van invloed zijn op de jaarrekening.

Accountantsverklaring

Aan de Vergadering van de Ledenraad van Onderlinge Waarborgmaatschappij Donatus u.a.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 20 tot en met 58 opgenomen jaarrekening 2009 van Onderlinge Waarborgmaatschappij Donatus u.a. te 's-Hertogenbosch bestaande uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2009 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en verliesrekening over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het directieverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Onderlinge Waarborgmaatschappij Donatus u.a. per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 24 maart 2010
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Origineel getekend door A.H. Zoon RA

Foto's

Gebouw

	<i>Pagina</i>
Monumentale gevel Wijnstraat te Dordrecht	Omslag
Kasteel Renswoude	5
Grote kerk te Dordrecht	6
Antoniuskathedraal te Breda	18
Grote of Onze-Lieve-Vrouwekerk te Tholen	19
Koepelkerk te Willemstad	24
Monumentale gevel Wijnstraat te Dordrecht	25
Gedachteniskapel Titus Brandsma te Dordrecht	40
Gedenksteen Ned. Hervormde Kerk te Scherpenisse	41
Nieuwe kerk te Middelburg	51
Sint Paulusabdij te Oosterhout	61
Kasteel Warmelo te Diepenheim	62
Fogelsangh State te Veenklooster (www.fogelsangh-state.nl)	62

Foto's: M.M. Kop

Papier

Lumisilk halfmat gestreken m.c. met keurmerk PEFC
(Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes).

Donatus Verzekeringen Hoff van Hollandlaan 8 Postbus 500, 5240 AM Rosmalen
Telefoon (073) 522 17 00 Fax (073) 522 17 17 E-mail info@donatus.nl www.donatus.nl